

Tampereen yliopisto

Euroopan unionin nuorisotoimintaohjelma Youth in Actionin tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden toteutumisen arviointi ja vaikutukset osallistuneisiin nuoriin

Miikka Aaltonen
Yhteiskuntatieteiden tiedekunta
Sosiologian pro gradu tutkielma
Toukokuu 2017

Tampereen yliopisto

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta (SOC)

Miikka Aaltonen: Euroopan unionin nuorisotoimintaohjelma Youth in Actionin tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden toteutumisen arviointi ja vaikutukset osallistuneisiin nuoriin.

Sosiologian Pro gradu -tutkielma, 60 sivua + liite, Toukokuu 2017

Tämä pro gradu on tehty osana Euroopan komission organisoimaa Youth in Action nuorisohjelman väliarviointia. Tutkimusmateriaali koostuu väliarviointi hankkeen yhteydessä kerätystä kyselymateriaalista. Tutkimus on toteutettu, jotta saataisiin selville vastauksia tutkimuskysymyksiin, jotka arvioivat Youth in Action -ohjelman toimivuutta ja vaikutuksia liittyen ohjelman hankkeisiin osallistuneisiin nuoriin Suomessa. Tutkielman kautta avautuu uusia näköaloja eurooppalaiseen nuorisopolitiikkaan ja Youth in Action -ohjelman tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden toteutumiseen hankkeiden tiimoilta. Tutkimuksen teoria osuus muodostuu eurooppalaisen nuorisopolitiikan sekä Youth in action -ohjelman ja sen tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden esittelystä joka toimii johdatuksena tutkimuksen aihepiiriin. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostuu sosiologisesta ja nuorisotutkimuksen teoriasta liittyen nuorisoon, joka on tutkimuksen kohderyhmä. Tutkimus on toteutettu esittelemällä tutkimukselle keskeistä teoriapohjaa lähinnä nuorisosta ja eurooppalaisuudesta sekä Youth in Action -ohjelman päämääriä. Analyysissä käsiteltävät tutkimuskysymykset ja tutkimustulokset on saatu analysoimalla Youth in Action tutkimushankkeessa kerättyä kvantitatiivista materiaalia tilastotieteellisten yhteiskuntatutkimukseen soveltuvien menetelmien avulla.

Keskeisenä tutkimuskysymyksenä on ohjelman toimivuuden arviointi kyselylomakkeen materiaalia analysoimalla sekä ohjelman vaikutukset hankkeisiin osallistuneisiin nuoriin. Eurooppalaisen nuorisopolitiikan prioriteettien, tavoitteiden ja piirteiden keskeisintä sisältöä on aktiivinen osallistuminen eurooppalaiseen kansalaisyhteiskuntaan ja aktiivisen eurooppalaisen, suvaitsevaisuuteen, yhteisvastuullisuuteen ja kulttuurienväliseen yhteisymmärrykseen pyrkivän eurooppalaisen kansalaisuuden vahvistaminen sekä syrjinnän vastaisuus ja koulun ulkopuolinen oppiminen. Näihin teemoihin liittyviä kysymyksiä suhteessa ohjelmaan osallistuneisiin nuoriin arvoidaan ja analysoidaan tässä tutkielmassa.

Tutkimustuloksista käy selville että pääosin Youth in Action -ohjelman kautta on onnistuttu vaikuttamaan nuoriin. Tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden teemat ovat vaikuttaneet nuoriin ja lisännyt osallistuneiden nuorten tietoutta ja kiinnostusta näitä teemoja kohtaan. Merkittävämpiä ohjelman vaikutukset ovat olleet vieraiden kielten oppimismotivaatioon ja vieraiden kielten käyttöön ja kommunikaatio halukkuuteen vieraskielisten henkilöiden kanssa. Hankkeet ovat myös motivoineet nuoria merkittävässä määrin aktiiviseen kansalaisuuteen ja osallistumaan yhteisölliseen sekä yhteiskunnan edun mukaiseen toimintaan. Myös muiden kulttuurien kunnioittaminen on kasvanut merkittävästi osallistuneiden nuorten parissa. Heikkoa ohjelman vaikutus on ollut itsestään nuorisopolitiikasta tiedottamisessa. Koulun ulkopuolisen oppimisen kohdalla muun muassa oppimisen mielekkyys ja omatoimisuus suhteessa oppimiseen ovat lisääntyneet merkittävästi. Sen sijaan vaikutukset syrjinnän vastaiseen toimintaan aktivoimisessa ja osassa muita yksittäisiä kysymyksiä, esimerkiksi ristiriitatilanteiden käsittely ja muiden tunteiden ymmärtäminen, vaikutus on ollut erityisen heikkoa.

Kaiken kaikkiaan ohjelman vaikutukset ovat olleet pääpiirteissään positiivisia ja vain jossain kohdin vaikutukset ovat jääneet niin mataliksi kuin kymmenen prosentin paikkeille. Youth in Action -ohjelman voi siis sanoa suuremmalta osin onnistuneen eurooppalaiseen

nuorisopolitiikkaan liittyvissä tavoitteissaan mutta paikoittain löytyy myös merkittäviä puutteita, joihin tulisi jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Avainsanat: Aktiivinen kansalaisuus, Eurooppa, Nuoriso, Nuorisopolitiikka, Koulun ulkopuolinen oppiminen, Youth in Action

Sisällysluettelo

1.	Johdanto.....	1
2.	Eurooppalainen nuorisopolitiikka ja Youth in Action –ohjelma.....	2
2.1	Nuorisopolitiikka ja nuorisotyö.....	2
2.2	Eurooppalainen nuorisopolitiikka ja Euroopan nuorisosopimus.....	3
2.3	Eurooppalainen nuorisopolitiikka ja valkoinen kirja.....	3
2.4	Uusi eurooppalainen hallintatapa.....	5
3.	Youth in Action –ohjelma tutkimuksen kohteena.....	5
3.1	Mikä on Youth Action -ohjelma?.....	5
3.2	Youth in Action –ohjelman tavoitteet, prioriteetit ja tärkeimmät piirteet.....	6
3.2.1	Tavoitteet.....	6
3.2.2	Prioriteetit.....	7
3.2.3	Tärkeimmät piirteet.....	8
4.	Nuoriso.....	9
4.1	Nuorison käsite.....	9
4.2	Nuoruus siirtymäriittinä ja ikäkautena.....	12
4.3	Nuorison tulevaisuus.....	13
4.4	Nuorisotutkimus.....	14
5.	Nuoret ja Eurooppa, aikaisempaa tutkimusta ja eettisyyden pohdinta.....	15
5.1	Nuorten käsitykset ja asenteet eurooppalaisuuteen ja Euroopan unioniin.....	15
5.2	Osallistuva nuoruus.....	17
5.3	Euroopan unionin nuorisopolitiikan valkoinen kirja nuorista.....	18
5.4	Eurooppalainen kansalaisuus.....	20
5.5	Aikaisempaa tutkimusta.....	21
5.6	Eettisyyden pohdinta.....	24

6.	Tutkimusasetelma.....	24
6.1	Aineiston kuvailu ja tutkimuksen toteutus.....	24
6.2	Youth in Action ohjelman tutkimuslähtöinen seuranta ‘‘RAY’’ (Research based analysis and monitoring).....	28
6.3	Tutkimuskysymys.....	29
6.4	Tutkimusmenetelmät.....	29
6.5	Tutkimuksen luotettavuus; reliabiliteetin ja validiteetin arviointia.....	32
6.6	Ristiintaulukointi.....	33
7.	Analyysi.....	34
7.1	Hankekohtainen analyysi.....	34
7.1.1	Nuorten ryhmätapaamiset.....	35
7.1.2	EVS-hankkeet.....	35
7.2	Analyysi taulukoittain.....	35
7.3	Tavoitteet ja prioriteetit.....	35
7.3.1	Aktiivinen kansalaisuus.....	35
7.3.2	Suvaitsevaisuus.....	37
7.3.3	Sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja nuorten keskinäinen ymmärtämys.....	39
7.3.4	Euroopan kansalaisuus.....	41
7.3.5	Kulttuurien monimuotoisuus.....	43
7.4	Piirteet.....	44
7.4.1	Koulun ulkopuolinen oppiminen.....	44
7.4.2	Syrjinnän vastustaminen.....	50
8.	Johtopäätökset ja pohdinta.....	52
8.1	Johtopäätökset.....	52
8.2	Pohdinta.....	55
	Lähdeluettelo.....	57
	Liite 1. Youth in Action –ohjelman tutkimuslähtöinen seuranta, analyysissä käytetyt tutkimuslomakkeen kysymykset.....	61

1. Johdanto

Tämä pro gradu -tutkielma tarkastelee ja arvioi Euroopan nuorisotoimintaohjelma Youth in Actionia (YiA) osana ohjelman väliarviointia. Tutkimuksen kohteena on Youth in Action –ohjelma ja sen tavoitteiden toteutuminen ohjelmakaudella 2007-2010 perustuen ohjelmaan osallistuneiden nuorten kyselylomake vastauksiin.

Youth in Action -ohjelma, josta käytän tässä tutkielmasta lyhennettä YiA, on yleiseurooppalainen ohjelma, jota koordinoi Euroopan Komission nuoriso-osasto. Tässä tutkielmassa keskityn ohjelman toteutumiseen ja vaikutuksiin Suomessa. Tutkimuksen kohderyhmänä on Youth in Actioniin osallistuneet nuoret. Nuoriso määritellään tässä tutkielmassa 15-29-vuotiasta kansalaisista koostuvaksi ryhmäksi; tämä luokittelu perustuu Euroopan komission käyttämään luokitukseen.

Päädyin tämän gradu aiheen pariin osallistumalla Youth in Action -ohjelman väliarviointiin vuonna 2009. Hankkeen vetäjänä toimi tutkija ja dosentti Tapio Kuure. Hankkeeseen valittiin kolme graduntekijää, joista kaikkien oli tarkoitus tutkia aihetta hieman eri näkökulmista. Minun tutkimukseni näkökulmaksi ja teemaksi valikoitui ohjelman toimivuuden ja tavoitteiden toteutumisen tarkastelu sekä ohjelman vaikutukset ohjelmaan osallistuneisiin nuoriin, tutkimuslomakkeen vastausten kvantitatiiviseen analysointiin pohjautuen.

Tutkimuksen kyselylomakkeen ja aineiston olen saanut valmiina tutkimushankkeen tiimiltä ja se on laadittu ja kerätty eri maiden Youth in Action koordinaattoreiden toimesta. Suomessa Youth in Actionia hallinnoivat tahot ovat Opetusministeriö ja CIMO (Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus, nykyisin osana Opetushallitusta). Tutkimuksen kyselylomakkeen laadinnan pääkoordinaattorina on toiminut Lynne Chisholmin työryhmä Innsbruckin yliopistosta Itävallasta. Tutkimuslomake on varsin laaja, kolmenkymmenenseitsemän kysymyksen kokonaisuus sisältäen lukuisia alakysymyksiä. Tämä lomake on lähetetty YiA-ohjelmaan osallistuneille nuorille sähköpostitse ja valmiiksi litteroidun aineiston olen saanut käsiini sähköisenä spss-dokumenttina. Tästä lomakkeesta olen poiminut itseäni eniten kiinnostavat ja tutkimukseni kannalta mielekkäimmät kysymykset. Aineiston kuvailuun palaan vielä myöhemmin tutkielman ”Aineiston käsittely” osiossa.

2. Eurooppalainen nuorisopolitiikka ja Youth in Action –ohjelma

2.1 Nuorisopolitiikka ja nuorisotyö

Nuorisopolitiikka ja nuorisotyö ovat käsitteinä perinteisesti olleet hyvin lähellä toisiaan. Tiivistetysti sanottuna nuorisopolitiikka määrittää ne ohjenuorat, joilla nuorisotyötä toteutetaan. Nuorisotyö on siis käytännön väline nuorisopolitiikan ohjeistuksen ja tavoitteiden toteuttamiseen. Suomalaisen yhteiskunnan rakentamisen kannalta keskeisellä 1960-luvulla nuorisopolitiikka määritettiin yhteiskunnan toimenpiteiksi, joiden avulla on tarkoitus edistää nuorten kehittymistä itseään toteuttaviksi ja yhteiskuntaa hyödyntäviksi ihmisiksi. (Silvennoinen, 2002, 6).

Tehokkuus ja ihmiskeskeisyys olivat tasa-arvoisen nuorisopolitiikan tavoitteita joihin nuorta polvea pyrittiin kasvattamaan (Silvennoinen, 2002, 6). Valtion määrittelemän nuorisopolitiikan oli tarkoitus tukea erilaisten nuorisoryhmien toimintaa ja sisältää ne toimenpiteet, joiden avulla nuoret ja heidän erityistarpeensa voidaan ottaa huomioon yhteiskuntapoliittisessa keskustelussa (Silvennoinen, 2002, 6). Nuorisopolitiikka jaettiin viiteen lohkoon tai kenttään, joita olivat koulutuspolitiikka, työhön sijoittumisen politiikka, perhe- ja asuntopolitiikka, vapaa-aikapolitiikka ja kontrollipolitiikka (Silvennoinen, 2002, 6-7). Näillä lohkoilla tai kentillä vallitsevien olosuhteiden sääntelystä muodostui nuorisopolitiikan keskeinen sisältö (Silvennoinen, 2002, 7). Tässä jaottelussa nuorisotyö sijoittui nuorisopolitiikan alaisuudessa vapaa-aikapolitiikan lohkoon ja tärkein lohkoista oli koulutuspolitiikka (Silvennoinen, 2002, 7). ”Koulutuksen ja koulutuspolitiikan merkitys yksilön elämänuran kannalta ei ole ainakaan vähentynyt noista ajoista nykypäivään tultaessa” (Silvennoinen, 2002, 7). Näitä nykypäivänakin keskeisiä nuorisopoliittisia teemoja käsitellään myös tässä gradu tutkielmassa.

Tiivistäen voidaan myös sanoa että Euroopan nuorisopolitiikkaa ja Youth in Action -ohjelmaa ohjaavat nuorisopoliittiset teemat ovat paljolti samanlaisia kuin ne teemat ja tavoitteet joiden varaan suomalainen nuorisopolitiikka on historian saatossa rakentunut. Kummassakin tapauksessa tärkeässä roolissa on nuorten itsensä aktivointi ja osallistaminen nuorisopoliittiseen suunnitteluun ja päätöksentekoon.

2.2 Eurooppalainen nuorisopolitiikka ja Euroopan nuorisosopimus

Euroopan nuorisosopimus (European Youth Pact) määrittää Eurooppalaisen nuorisopolitiikan päälinjat ja esimerkiksi Youth in Action –ohjelma ottaa huomioon nuorisosopimuksen sisällön ja sen tavoitteet. Eurooppalaisen nuorisosopimuksen on tarkoitus parantaa nuorten yleissivistävää ja ammatillista koulutusta, liikkuvuutta, työelämään pääsyä sekä sosiaalista osallisuutta helpottamalla samaan aikaan työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista Euroopan laajuisesti (Allianssi, 2009, 54).

Euroopan nuorisosopimus on sisällytetty Euroopan unionin Lissabonin strategiaan, joka katsoo että eurooppalaisten nuorten edunmukaista politiikkaa ja toimenpiteitä on pyrittävä vahvistamaan huomioon ottaen Euroopan väestön ikääntyminen (Allianssi, 2009, 54). Kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden osallistumista edellytetään, jotta sopimus tuottaisi tuloksia, niin kansallisella kuin alueellisella tasolla mukaan lukien työmarkkinaosapuolet (Allianssi, 200, 54). Keskeiset toimintalinjat eurooppalaisessa nuorisopolitiikassa ovat Eurooppa neuvoston suosituksen mukaan ensinnäkin työllisyys, integroituminen ja nuorten sosiaalisen aseman parantaminen. Toisena keskeisenä toimintalinjana on yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen sekä liikkuvuuden parantaminen ja kolmantena tulee työelämän sekä yksityis- ja perhe-elämän yhteensovittaminen (Allianssi, 2009, 54). Näihin tavoitteisiin on tarkoitus vastata Youth in Action –ohjelman piirissä.

2.3 Eurooppalainen nuorisopolitiikka ja valkoinen kirja

Eurooppalaista nuorisopolitiikkaa koordinoi, ohjaa ja rakentaa pääasiallisesti Euroopan komissio ja sen koulutuksen ja kulttuurin osasto. Tämän EU-toimielimen vastuulla on myös Youth in Action -ohjelman suunnittelu, toimeenpano ja toteutus. Euroopan komissio on Euroopan nuorisopolitiikkaa valvova taho ja Youth in Action -ohjelman johtava elin. Käytännössä nuorisopolitiikkaa ja Youth in Action -ohjelmaa toteuttaa kussakin maassa siihen velvoitettu taho, joka on Suomessa Opetusministeriö ja CIMO (nykyään osana Opetushallitusta). Esittelen eurooppalaista nuorisopolitiikkaa lähinnä valkoisen kirjan tavoitteita ja päätöslausemia tarkastelemalla, koska tämä valkoinen kirja on eurooppalaisen nuorisopolitiikan 'opus magnum' ja avain eurooppalaisen nuorisopolitiikan ymmärtämiseen.

Euroopan komission valkoinen kirja 'EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet' on keskeinen asiakirja eurooppalaisen nuorisopolitiikan toteutukseen. Kirjasta saattaa olla myös uudempia versioita

mutta käytän lähteenä Nuorisopolitiikan valkoista kirjaa, joka on julkaistu Euroopan komission toimesta Brysselissä 21.11.2001. Valkoinen kirja, joka on yleinen nimitys Euroopan komission erilaisia ohjelmia määrittäville asiakirjoille, määrittää Euroopan nuorisopolitiikan tavoitteet kuin myös Youth in Action –ohjelman keskeiset prioriteetit, tavoitteet ja piirteet.

Valkoinen kirja noudattaa uutta eurooppalaista hallintotapaa, jonka mukaan ”Euroopan unionin päätöksenteon on otettava huomioon kansalaiset ja näin ollen myös nuoret voivat olla mukana tekemässä heitä koskevia päätöksiä” (Valkoinen kirja, 2001, 4). Valkoisen kirjan ja nuorisopolitiikan tavoitteiden määrittelyssä on otettu huomioon kuulemiset, joissa nuoret itse ovat voineet määritellä ongelmiaan ja toivomuksiaan siitä, mihin asioihin nuorisopolitiikan tulisi keskittyä. Tämä on tärkeä seikka tavoitteelle, jonka mukaan nuoret tulee ottaa mukaan nuorisopolitiikan suunnitteluun. Valkoinen kirja toteaa esipuheessaan että nuorten luottamus päätöksentekojärjestelmiin on heikentynyt samalla kuin yhä useampi nuori kokee asemansa uhatuksi ja vierastaa perinteisiä tapoja osallistua julkiseen elämään ja nuorisjärjestöjen toimintaan (Valkoinen kirja, 2001, 4). Osa nuorista ei myöskään koe aikuisten suunnittelemaa julkisia toimintamalleja omikseen (Valkoinen kirja, 2001, 4). Osa nuorista omaksuu välinpitämättömän ja individualistisen asenteen, joka saattaa johtaa äärikeinoin toteutettuun mielipiteen ilmaisuun sekä toimintaan demokraattisen järjestelmän tarjoamien kanavien ulkopuolella (Valkoinen kirja, 2001, 4). Useimmiten nuoret kuitenkin haluavat vaikuttaa politiikkaan, mikä käy tästäkin tutkimuksesta osaltaan ilmi. Vaikutuskeinot vain saattavat olla usein hakusessa; tähän voidaan kuitenkin vaikuttaa osallistavan nuorisopolitiikan kuten Youth in Actionin kautta (Valkoinen kirja, 2001 4). Eurooppalainen nuorisopolitiikka ja Youth in Action –ohjelma on määritellyt tavoitteitaan ja toimintatapojaan nuorten lähtökohdista käsin; tavoitteenaan tarjota nuorille mahdollisuuksia ja malleja tutustua eurooppalaisuuteen ja osallistua jo varhaisessa vaiheessa eurooppalaisen yhteiskunnan toimintaan.

Suurin osa nuorisosta tavoitetaan parhaiten paikallisen nuorisotoiminnan kautta, jonne myös eurooppalainen nuorisopolitiikka on tarkoitus viedä, osittain Youth in Action –ohjelman avulla (Valkoinen kirja, 2001, 5). Youth in Action -ohjelman ryhmätapaamiset mahdollistavat ruohonjuuritason paikallisen nuorisotoiminnan laajenemisen Euroopan laajuiseksi toiminnaksi. Tämä on omiaan lisäämään eurooppalaisen nuorisopolitiikan mahdollisuuksia eurooppalaisen yhteiskunnan kehittämisessä ja parantaa samalla myös nuorisotoiminnan tehokkuutta sekä yhteisvaikutuksia. (Valkoinen kirja, 2001, 5). Valkoisessa kirjassa lanseeratun uuden nuorisopoliittisen lähestymistavan, jota kutsutaan avoimen koordinaation menetelmäksi, on

tarkoitus luoda edellytykset nuorten täysimääräiselle osallistumiselle avoimeen ja yhteisvastuulliseen demokraattisen yhteiskunnan toimintaan (Valkoinen kirja, 2001, 5). Nuorisoon investoiminen ja sen aktivointi on tärkeää niin nuorten itsensä kuin myös yhteiskunnan kannalta niin nyt ja tulevaisuudessa (Valkoinen kirja, 2001, 6).

2.4 Uusi eurooppalainen hallintatapa

Uusien hallintotapojen edistäminen on yksi komission asettamista ensisijaisista strategisista tavoitteista ja tällaista edistämistä tulee pyrkiä toteuttamaan myös nuorisopolitiikan piirissä (Valkoinen kirja, 2001, 7). Hallintotavalla tarkoitetaan kaikkia niitä sääntöjä, mekanismeja ja käytäntöjä, jotka vaikuttavat vallan jakautumiseen ja kansalaisten mukaan ottamiseen heitä koskevien EU:n päätösten tekoon (Valkoinen kirja, 2001, 7).

Seuraavat viisi peruseriaa ohjaa yhteisön julkisen toiminnan uudistamista nuorisosalalla: Avoimuus: nuorille tulee kertoa ja tiedottaa heidän omalla kielellään miten Euroopan unioni ja nuorisopolitiikka toimii. Osallistuminen: nuoria on kuultava ja heidän osallistumistaan heitä itseään koskevaan päätöksentekoon ja yhteisöjensä elämään on edistettävä. Vastuun selkeys: jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten välille tulee luoda uutta jäseneltyä yhteistyötä, jotta voidaan löytää nuorten toiveiden mukaisia konkreettisia ratkaisuja. Tehokkuus: nuorten tarjoamia resursseja tulee hyödyntää, jotta nuoret voivat vastata yhteiskunnan haasteisiin ja edesauttaa heitä koskevaan politiikkaan osallistumista sekä olla mukana tulevaisuuden Euroopan rakentamisessa. Johdonmukaisuus: nuoria koskevista toimintalinjoista- ja malleista tulee hahmotella yhtenäinen näkemys. (Valkoinen kirja, 2001, 8). ”Tämä hallintotapaan liittyvä lähestymistapa on nuorisoa koskevan valkoisen kirjan julkaisemisen ja erityisesti laajan kuulemisen lähtökohtana” (Valkoinen kirja, 2001, 8).

3. Youth in Action –ohjelma tutkimuksen kohteena

3.1 Mikä on Youth in Action –ohjelma?

Youth in Action on Euroopan Unionin toimeenpanema ja Euroopan komission nuorisoyksikön koordinoima nuorisotoimintaohjelma, jonka puitteissa nuorille järjestetään monenlaista toimintaa keskittyen erityisesti koulun ulkopuoliseen oppimiseen ja arkioppimiseen eurooppalaisessa yhteistyössä (Youth in Action –opas, 2008, 6-7). Euroopan parlamentti ja neuvosto tekivät

15.11.2006 päätöksen Youth in Action –nuorisotoimintaohjelmasta vuosiksi 2007-2013 (päättönumero 1719/2006/EU); tämä päätös on laillinen perusta nuorten koulun ulkopuolisen oppimisen tukemiseksi (YiA-opas, 2008, 7). Tässä tutkielmassa käsitellään Youth in Action –ohjelmaa aikavälillä 2007-2010, jonka väliarviointia varten tässä tutkimuksessa käytettävä kyselylomake ja sen materiaali on toteutettu ja kerätty. Vuosiksi 2014-2020 Euroopan nuorisotoimintaohjelma vaihtaa nimensä Erasmus+ nimiseksi. Uusi ohjelma tulee sisältämään joitain uusia tavoitteita ja muuttaa jonkin verran rakennetta Youth in Action –ohjelmasta mutta pääperiaatteiltaan ja tavoitteiltaan ohjelma tulee muistuttamaan paljolti Youth in Actionia. Tätä uutta ohjelmaa en kuitenkaan tässä tutkielmassa sen enempää käsittele, koska tässä tutkielmassa keskitytään nimenomaan Youth in Action –ohjelmaan ja sen ensimmäiseen kolmivuotiskauteen 2007-2010.

Youth in Action –ohjelma on merkittävä väline aktiivisen kansalaisuuden vahvistamiselle Euroopassa (YiA-opas, 2001, 7). Youth in Action –ohjelma perustuu aikaisemmista nuorisotoimintaohjelmista saatuihin kokemuksiin: Nuorten Eurooppa (1989-1999), Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu (EVS, European Voluntary Service) (1996-1999) ja Nuoriso-ohjelma (2000-2006). Youth in Action –ohjelmaa (2007-2013) valmisteltaessa on kuunneltu laajasti nuoriso-alan toimijoiden kuin myös nuorten mielipiteitä, joka on eräs eurooppalaisen nuorisopolitiikan suunnittelun ja toteuttamisen päämääristä (YiA-opas, 2001, 7).

3.2 Youth in Action –ohjelman tavoitteet, prioriteetit ja tärkeimmät piirteet

3.2.1 Tavoitteet

Youth in Action -ohjelman tavoitteita, prioriteetteja ja tärkeimpien piirteiden toteutumista tarkastellaan ja arvioidaan tässä tutkielmassa. Youth in Action –ohjelman lakitekstissä määritellyt yleiset tavoitteet ovat 1) nuorten aktiivisen eurooppalaisen kansalaisuuden edistäminen, 2) yhteisvastuullisuuden ja suvaitsevaisuuden lisääminen nuorten keskuudessa lisäämällä samalla sosiaalista yhteenkuuluvuutta Euroopassa, 3) eri maiden nuorten keskinäisen ymmärryksen lisääminen ohjelman puitteissa 4) nuorten toimintaa tukevien järjestelmien kuten nuorisoalalla toimivien kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksien parantaminen sekä 5) Eurooppalaisen yhteistyön vahvistaminen nuorisoalalla (Youth in Action opas, 2001, 8). Osaltaan Youth in Action -ohjelmassa on kyse sosiaalisesta vaikuttamisesta (Sulkunen, 1999, 175), niin että nuoret

omaksuisivat Euroopan unionin määrittämiä nuorisopoliittisia tavoitteita hankkeisiin osallistumisen kautta.

3.2.2 Prioriteetit

Youth in Action –ohjelman hankkeiden pitää toteuttaa edellisessä kappaleessa mainittuja tavoitteita ja ottaa huomioon pysyvät sekä vuosittain vaihtuvat prioriteetit (YiA-opas, 2001, 8). Tässä tutkielmassa keskityn prioriteettien osalta pysyviin prioriteetteihin, koska vuosittaisten prioriteettien määrä kolmelta vuodelta (2007-2010) on varsin laaja, esimerkiksi vuonna 2009 oli yhdeksän vuosittaista prioriteettia. Pysyvät prioriteetit ovat myös hieman laaja-alaisempia eurooppalaisen nuorisopolitiikan prioriteetteja kun taas vuosittaiset prioriteetit ovat yksityiskohtaisempia ja erityisteemoihin tai –ryhmiin keskittyviä.

Youth in Action –ohjelman pysyviä prioriteetteja ovat 1) Euroopan kansalaisuus. Youth in Action –ohjelmaan osallistuvat nuoret on tarkoitettu tehdä tietoisiksi siitä, että he ovat Euroopan kansalaisia (YiA-opas, 2001, 8). Tietoisuudella Euroopan kansalaisuudesta ohjelma tarkoittaa pyrkimystä lisätä nuorten halukkuutta ja kykyä keskustella unionin kehittämisestä ja yleisimminkin tukea nuoria pohtimaan eurooppalaisuuteen ja sen mahdollisiin jaettuihin arvoihin liittyviä teemoja (Youth in Action –opas, 2001, 8).

Toinen YiA-ohjelman pysyvistä prioriteeteista on nuorten osallistuminen. Tämä tarkoittaa sitä, että nuorisoa halutaan kannustaa omaksumaan aktiivisen kansalaisen rooli arkielämässään. Euroopan unionin yhteisiin tavoitteisiin on kirjattu nuorisopolitiikan pyrkimys tukea nuorten osallisuutta heitä koskevaan päätöksentekoon, edustukselliseen demokratiaan ja ylipäänsä yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Tavoitteena olisi tukea nuorten oppimista myös koulun ulkopuolella (YiA-opas, 2001, 8). Nuoria pitää myös kuunnella ja heidät täytyy ottaa mukaan ohjelman hankkeita koskevaan päätöksentekoon.

Koulun ulkopuoliseen oppimiseen kytkeytyy kolmas pysyvä prioriteetti, joka on kulttuurien monimuotoisuus. Tämä tarkoittaa sitoutumista kulttuurien väliseen oppimiseen niin, että tuetaan erilaisista etnisistä, uskonnollisista ja kulttuurisista taustoista lähtöisin olevien nuorten yhdessä toimimista ja tekemistä. Pyrkimyksenä on tuottaa hankkeita, jotka edistävät nuorten ymmärrystä ja tietoisuutta erilaisista taustoista ja arvoista. Lisäksi opas asettaa julkilausutuksi päämääräksi sen, että nuoret oppisivat kyseenalaistamaan syrjintää uusintavia toimintatapoja (YiA-opas, 2001, 9).

Neljäs prioriteetti on moniulotteinen Euroopan unionin tärkeä prioriteetti, Muita heikommassa asemassa olevien nuorten osallistuminen. Ohjelman piiriin tulisi hyväksyä ei vain valmiiksi aktivoituneita nuoria vaan myös muita heikommassa olevassa asemassa olevia nuoria (YiA-opas, 2001, 9). Muita heikommassa asemassa olevia nuoria määrittää sosiaaliset vaikeudet, taloudelliset esteet, vammaisuus, oppimisvaikeudet, kulttuurierot, terveysongelmat sekä maantieteelliset esteet, näitä nuoria voidaan aktivoida muun muassa osallistamalla heitä yhteiskunnalliseen toimintaan YiA-ohjelman kautta (YiA opas, 2001, 9-10).

3.2.3 Tärkeimmät piirteet

YiA-ohjelman piirteet ovat erityishuomion ansaitsevia yksityiskohtia, jotka liittyvät ohjelmaan. Youth in Action –ohjelmalle on määritelty yhdeksän keskeistä piirrettä, joista kuvailen tässä ainoastaan tämän tutkimuksen kannalta merkityksellisimmät piirteet.

Ensimmäinen ja yksi keskeisimmistä piirteistä on 'Koulun ulkopuolinen oppiminen' (YiA-opas, 2001, 10). Koulun ulkopuolinen oppiminen on nimensä mukaan virallisen opetussuunnitelmaan ulkopuolella tapahtuvaa usein pääosin omaehtoista oppimista. Koulun ulkopuolisen oppimisen oppimistavoitteet ovat kuitenkin huolella suunniteltuja ja tähtäävät osallistujien henkiseen ja sosiaaliseen kasvuun (YiA-opas, 2001, 10). Koulun ulkopuolisen oppimisen on ensisijaisesti tarkoitus täydentää sopivalla tavalla opetussuunnitelman mukaista kouluopetusta. Arkioppiminen on niin ikään eräänlaista koulun ulkopuolista oppimista mutta siinä on kyse jokapäiväisessä elämässä tapahtuvasta oppimisesta (YiA-opas, 2001, 10).

Neljäs piirre on YiA-ohjelman tulosten levittäminen ja hyödyntäminen, jolla tarkoitetaan hankkeen saavutusten käyttöä ja niiden soveltamista käytäntöön (YiA-opas, 2001, 12). Tätä piirrettä toteuttaa osaltaan myös tämä tutkielma, joka arvioi Youth in Action –ohjelman toimivuutta ja tavoitteiden toteutumista Suomessa. Tutkielmani on osana Youth in Action -ohjelman arviointia ja sen tuloksia voidaan käyttää myös ohjelman toimivuuden ja tavoitteiden toteutumisen arviointiin.

Viides piirre on syrjinnän vastustaminen. Tämä piirre on vankasti liitetty myös osaksi ohjelman tavoitteita ja sen toteutumista voidaan jossain määrin tarkastella myös tässä tutkielmassa. Kuudes piirre, miesten ja naisten välinen tasa-arvo, liittyy läheisesti viidenteen piirteeseen ja sen toteutumista on mahdollista tarkastella myös viidennen piirteen yhteydessä.

Kahdeksantena piirteenä on monikielisyys, joka on merkittävä piirre monikielisessä Euroopassa ja se perustuu Euroopan komission monikielisyysstrategiaan (YiA-opas, 2001, 13). Youth in Action –ohjelman avulla voidaan tarjota nuorille mahdollisuus tutustua eri maiden kieliin ja kulttuureihin.

Yhdeksäs ja viimeinen merkittävä piirre on Budjetti, joka on sinänsä ohjelman toteuttamisen kannalta merkittävä tekijä mutta jää kuitenkin pääosin tämän tutkielman huomion ulkopuolelle. ”Youth in Action –ohjelman budjetti seitsemäksi vuodeksi (2007-2013) on 885 miljoonaa euroa. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto päättävät vuosittaisesta budjetista.” (YiA-opas, 2001, 14).

4. Nuoriso

4.1 Nuorison käsite

Tutkimuksen keskeisimpään käsitteistöön kuuluu ohjelman kohderyhmä eli nuoriso. Nuorisoa voidaan analysoida sosiologisenä käsitteenä kuten mitä tahansa muutakin yhteiskunnallista käsitettä. Tässä kappaleessa rakennan kuvaa yleiseurooppalaisesta nuorisosta ja nuorison käsitteestä.

Nuoruus on ikävaihe lapsuuden ja aikuisuuden välissä, jossa siirrytään kohti aikuisuutta ja omatoimisuutta, vanhempien ja perheen parista kaverien ja parisuhteen pariin. Lapsuutta ja nuoruutta ei ranskalaiseen Philippe Ariésin mukaan tunnistettu vielä keskiajalla. Vasta koulutuksen lisääntyminen ikään kuin synnytti nuorison ja aluksi tämä tapahtui lähinnä vain ylempien yhteiskuntaluokkien piirissä (Jones, 2009, 14-15). Osaltaan nuorison käsite on sosiaali- ja koulutusreformien seurausta 1800- ja 1900-luvuilta, jolloin nuoriso ja sen käsite kehittyi erityisesti teollistumisen ja elintason paranemisen seurauksena aikana jolloin hyvinvointikapitalismi kehittyi erityisesti Britanniassa (Jones, 2009, 15). On myös huomattava, että nuoruuden ja nuorison käsitteet ovat vahvasti kulttuurisidonnaisia eikä esimerkiksi kaikissa Euroopan maissa voida sanoa nuoruuteen tai nuorisoon kohdistuvien representaatioiden olevan samanlaisia. Nuoruus ja sen käsite ovat aina yhteydessä aikakauteen ja kulttuuriin.

Monet nuorisotutkijat ja alaan perehtyneet historioitsijat ovat sitä mieltä että nuoriso syntyi vasta höyrykoneen myötä; niin suuri merkitys oli teollistumisella nuorison synnylle ja kehitykselle. Toisin sanoen modernin nuorison syntyä voidaankin pitää teollistuneen yhteiskunnan synnyn ja kehityksen tuloksena. (Puuronen, 1997, 14).

Suomalainen nuorisotutkimus on nähnyt nuoruuden historian vieläkin lyhyempänä kuin vastaava amerikkalainen nuoruuteen liittyvä tutkimus. Suomalainen nuorisotutkimus näkee 1950-luvun vedenjakajana, jonka aikana äänitelevynteollisuuden myötä populaarimusiikin kulutus lisääntyi ja nykykäsityksen mukainen erityinen ”nuoriso” ja nuorisokulttuuri saivat alkunsa (Aaltonen & al., 1999, 29). Nuorisohistoriaa tutkinut John Gillis on korostanut nuorison ja nuoruuden itsenäistä historiaa erillisenä kehityskulkuna teollistumisen historiasta (Puuronen, 1997, 15). Gillisin mukaan nuorille tyypilliset toiminta traditiot ja nuoruuden historiallinen luonne ovat sukupolvelta toiselle periytyviä. Gillis onkin löytänyt nuorison historiaa tutkiessaan monia nuoruudelle tyypillisiä käyttäytymismuotoja kuten opiskelijaradikalismia, boheemisuuden, nuorisorikollisuuden ja jengiytymisen. (Puuronen, 1997, 15).

Nuoriso on historian saatossa muovautunut kuhunkin aikakauteen sopivaksi. Pierre Bourdieun mukaan nuoriso on aina ollut kerrostumia kerrostumien päälle luova kehittyvä konsepti joka on reflektoinut kullekin aikakaudelle ominaista moraalialueita, politiikkaa sekä sosiaalisia kysymyksiä (Jones, 2009, 11). Nuorisoa voidaan myös pitää typologisenä ryhmänä millä viitataan siihen että tässä tapauksessa nuoriso muodostaa rakenteellisen ryhmän, jolla on samanlaisia ominaisuuksia ja tämä ryhmä ja sen olemassaolo vaikuttaa ryhmään kuuluvien nuorten tilanteeseen ja asemaan yhteiskunnassa (Koskinen, 1999, 56). Elämäntilanne analyttisestä näkökulmasta tarkasteltuna nuoruuden keskiössä ovat olleet elämäntilat ja tilanteet sekä niiden väliin muodostuvat tapahtumat ja siirtymät kuten koulun alkaminen, rippikoulu ja esimerkiksi ensimmäinen työpaikka (Vehkalahti & Suurpää, 2014, 35). Nämä tapahtumat ovat osa siirtymää lapsuudesta kohti aikuisuutta ja saavat erityisen symbolisen merkityksen (em., 35). Omalta osaltaan myös Youth in Action -ohjelmaan osallistuminen voi olla nuorelle merkittävä symbolinen kokemus.

Monien psykologisten tutkimusten ja tulkintojen mukaan nuoruus voi olla usein epävakauden ja psykologisten häiriöiden aikaa jolloin myös seksuaaliset ja aggressiiviset kehityskulut ovat tavallista voimakkaampia (Jones, 2009, 24). Näin ollen nuorten aktivointi ja osallistaminen yhteiskunnalliseen toimintaan saattaa olla merkittävässä roolissa nuorten psykologisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta.

Nuorisoa voidaan pitää nuorisotutkija Gill Jonesin tavoin sosiaalisena konstruktiona, jolla on sosiaalisia merkityksiä (Jones, 2009, 11). Jonesin mukaan nuorisotutkimuksen ja nuorisososialogian, joiden tutkimuskentät ovat pääosin hyvin samankaltaiset, tehtävä on tutkia kuinka nuorison merkitykset ovat historian saatossa kehittyneet (Jones, 2009, 11). Vaikka teollistuminen ja teollistumisen historia ovatkin muokanneet nuorison käsitettä monella tapaa, ei nuorison käsite ole kuitenkaan täysin teollistumisen aikaansaannosta (Jones, 2009, 13). Jo Shakespearen hahmot puhuivat Jonesin (2009, 13) mukaan nuorisosta 16-23 -vuotiaana. Myös Sokrates puhui jo antiikin aikana ryhmästä ilman auktoriteettia tai sen merkittävää puutetta sekä vanhemman väestön kunnioittamisen puuttumista ja tarkoitti tällä ryhmällä nimenomaan nuorisoa (Jones, 2009, 13). Toisekseen sanalla nuoriso tai nuori viitataan usein yksilöön sekä ihmisryhmään, joka koostuu nuorista ja tällöin on kyse ikäryhmästä samaan tapaan kuin lapset tai aikuiset (Jones, 2009, 13). Nuoriso saa etenkin mediassa muita ikäryhmiä negatiivisempia konnotaatioita ja joskus nuorisosta puhuttaessa ymmärretään tai tarkoitetaan nimenomaan nuorison miespuoleisia jäseniä (Jones, 2009, 13). Gill Jones käyttää termiä 'nuoriso' viittaamaan nimenomaan ikäryhmään (life course) tai adjektiivina puhuttaessa nuorisosta yhteiskunnallisena ryhmänä kuten vaikka 'youth policy' (nuorisopolitiikka) tai 'youth unemployment' (nuorisotyöttömyys) (Jones, 2009, 14).

Amerikkalais-sosiologi Talcott Parsonsin modernisaatioteoriaan nojaavan teorian mukaan nuoruus ja nuoriso ovat syntyneet modernin teollisuusyhteiskunnan kehityksen myötä (Puuronen, 1997, 129). Parsonsin mukaan yhteiskunta on itseään säätelevä järjestelmä, jonka osat liittyvät funktionaalisesti yhteen (Puuronen, 1997, 129). Näin ollen myös nuorison käsite on kehittynyt ja muokkaantunut muun yhteiskunnan kehityksen tuloksena. Parsonsin mukaan yhteiskunnan muutos ja sen monimuotoistuminen ovat tuoneet omat haasteensa nuorisolle, samoin kuin myös Jones (2009) toteaa. Kasvaneiden vaatimusten myötä nuorison ja yhteiskunnan vaatimukset ja valmiudet ovat ristiriidassa mikä aiheuttaa nuorissa levottomuutta ja poikkeavaa ja jopa rikollista käyttäytymistä. Myös perheen rakenteen muutos, esimerkiksi avioerojen yleistyminen ja muuttuneet perheroolit ovat asettaneet nuoret entistä heikompaan asemaan. Myös koulutuksen vaatimukset ovat kasvaneet ja vaikeutuneet. (Puuronen, 1997, 134). Parsonsin mukaan nuorisokulttuurit, joissa ilmenee nuorten ristiriitaiset pyrkimykset, ovat nuorten vastaus modernin yhteiskunnan haasteisiin (Puuronen 1997, 134). Nuoret pyrkivät toisaalta täyttämään vanhempiensa, ja laajemminkin yhteiskunnan, odotuksia, toisaalta he kuitenkin kapinoivat niitä vastaan ja reagoivat paikallisyhteisöjen ulkopuolella tapahtuviin muutoksiin (Puuronen, 1997,

134). Parsonsin teoria on kohdannut myös kritiikkiä joka kohdistuu lähinnä siihen että hän on tarkastellut lähinnä amerikkalaista valkoista keskiluokkaa, työväenluokan ja vähemmistöihin kuuluvien nuorten tarkastelun jäädessä hyvin vähälle (Puuronen, 1997, 136). Kritiikkiä on saanut myös determinismi, jossa ei jää juurikaan tilaa yksilöllisille valinnoille vaan yksilön toiminta on tiukasti yhteiskunnan normien ja arvojen ohjaamaa (Puuronen, 1997, 136).

4.2 Nuoruus siirtymäriittinä ja ikäkautena

Kun nuoruus nähtiin eurooppalaisissa teollistuneissa yhteiskunnissa ongelmallisena aikana yksilön kehityksessä tapahtui siirtyminen nuoruudesta aikuisuuteen ikään kuin pehmeämmin alkukantaisissa yhteisöissä joita esimerkiksi Margaret Mead ja Evans Prichard ovat tutkineet Tyynimeren alkuperäisyhteisöissä (Jones, 2009, 34). Siinä missä Euroopassa nuoruus nähtiin myrskyisänä ja stressaavana aikana, Samoalla nuoret siirtyivät aikuisuuteen pehmeämmin erityisten siirtymäriittien kautta. Myöhemmin monet sosiologit ynnä muut tutkijat ovat olleet sitä mieltä että nuoruusajan myrskyisyys on enemmänkin yhteiskunnan luoma käsitys kuin biologinen nuoruutta leimaava asia (Jones, 2009, 28). Samalla tutkimus tukee sitä näkökantaa jonka mukaan itse nuoruus on enemmän kulttuuriin kuin luonnon (l. biologia) sosiaalisesti rakentama ikävaihe vaikka nuoruuteen tietysti liittyy myös tietyt biologiset kehityskulut.

Sosiologinen nuorisotutkimus alkoi lähestymistavasta, jonka avulla haluttiin tutkia sitä kuinka nuoret asettuvat yhteiskunnan sosiaalisiin rakenteisiin (Jones, 2009, 31). Sen sijaan että nuoruus nähtäisiin vain elämänvaiheena lapsuuden ja aikuisuuden välissä, jota leimaa psykologinen epävakaus, haasteena varhaisille nuorisotutkijoille oli ymmärtää nuorison ja yhteiskunnan suhteen luonnetta liittyen ikään ja sukupolvien välisiin suhteisiin (Jones, 2009, 31-32). Tutkimus myös muutti terminologiaa ja aiemmin käytetty termi 'adolescence', joka on edelleen yleisempi termi psykologien parissa, vaihtui termiin 'youth'. Termi 'youth' eli nuoriso ei keskity kuvaamaan ikävaihetta siirtymänä lapsuudesta aikuisuuteen vaan kuvaa ikävaihetta siirtymänä koulusta työelämään ja vanhempien parista omaan itsenäiseen elämään. (Jones, 2009, 32). Molemmat nuoruutta kuvaavat englanninkieliset käsitteet 'youth' ja 'adolescence' kulkevat edelleen jossain määrin käsikädessä niin termeinä kuin merkityksinä, eikä niitä voida helposti toisistaan erottaa. Nuorisotutkimuksen parissa nuoruus ymmärretään yleensä ikävaiheeksi 15-25 vuoden iässä. Koska nuoruus on kuitenkin teollistuneissa maissa pidentynyt entisestään saatetaan nuoruus nykyään käsittää aina 15:sta ikävuodesta 30:een ikävuoteen. Toisaalta myös tätä laaja-alaisempia näkemyksiä esiintyy eivätkä kaikki postmodernin aikakauden tutkijat halua edes määrittää

nuoruutta tiettyyn ikään rajautuvaksi. Tässä tutkimuksessa käytän Youth in Actionin ja Euroopan komission käyttämää määritelmää nuoruudesta, joka käsittää kaikki 15-29-vuotiaat.

4.3 Nuorison tulevaisuus

Nuoruuden kesto on kasvanut koko Euroopassa pitkälti koulutusurien pidentymisestä johtuen samaan aikaan kuin nuorison määrä koko väestöstä on pienenemään päin (Brannen, Lewis, Nilsen & Smithson, 2002, 4).

Nuoruus on pidentynyt 1900-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa ja samalla sen merkitys ihmisen elämänkaareissa on kasvanut. Ammattitaito sekä sosiaaliset ja kulttuuriset kompetenssit, jotka on nuoruudessa hankittu määrittävät ihmisen yhteiskunnallisen toimintakyvyn kehittämisedellytyksiä (Puuronen, 1997, 219). Uusia trendejä 2000-luvulla on muun muassa elinikäinen oppiminen, joka on myös yksi Youth in Action -ohjelman piirteistä ja tavoitteista. Elinikäisessä oppimisessa koulutus ja oppiminen ei rajoitu vain nuoruuteen vaan ihmisten tulee olla valmiita kehittämään kykyjään myös työelämään siirtymisen jälkeen. Nuorisoon suunnataan nykyään ja tulevaisuudessa aiempaa suurempia yhteiskunnallisia odotuksia (Puuronen, 1997, 219). Samaa aikaan kuin yhteiskunnan ja sen instituutioiden odotukset nuorisoa kohtaan kasvavat eivät nuoret itse ole valmiita yhteiskunnan kasvaviin odotuksiin eikä toimimaan ja menestymään yhteiskunnan ylläpitämissä instituutioissa (Puuronen, 1997, 219). Nuoret ovat myös vanhempia sukupolvia kriittisempiä suhtautumisessa taloudelliseen kasvuun ja teknologiseen kehitykseen, sillä monet nuoret näkevät että kehitys johtaa umpikujaan (Puuronen, 1997, 219). Nuoret myös tiedostavat ympäristöongelmien tuomat riskit ja niiden vaikutukset omaan tulevaisuuteensa muita ikäryhmiä paremmin (Puuronen, 1997, 219). Eräs seikka johon nuorisopolitiikassa ja koulutuksessa tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota tulevaisuudessa on sukupuolten välinen tasa-arvo nuorten parissa. Myös nuorten koulutusmahdollisuuksiin ja myöhemmin työllistymismahdollisuuksiin tulisi kiinnittää huomiota, vapaa-ajan toimintamahdollisuuksia unohtamatta. Näin myös tulevat sukupolvet pääsisivät mukaan aktiiviseen toimintaan yhteiskunnassa ja syrjäytymisestä aiheutuvat haitat ja kustannukset voitaisiin minimoida. Omalta osaltaan näihin asioihin yleiseurooppalaisella tasolla pyrkii kiinnittämään huomiota tämän tutkimuksen tarkastelun kohteena oleva Youth in Action -ohjelma.

4.4 Nuorisotutkimus

Esittelen tässä lyhyesti nuorisotutkimusta, jonka tutkimusgenreen tämäkin tutkimus osaltaan kuuluu tai sitä ainakin läheisesti sivuaa. Viime vuosikymmeninä nuorisotutkimuksen kenttää on ravistellut kaksi keskeistä teema, jotka ovat Vesa Puurosen (2006, 7) mukaan suomalaisen yhteiskunnan monikulttuuristuminen sekä hyvinvointiyhteiskunnan kriisi, jotka ovat kumpikin omalla tavallaan vaikuttaneet nuorten elämäntapaan ja hyvinvointiin. Monikulttuurisuus on tuonut nuorisotutkimuksen tutkimuskenttään uusia etnisiä vähemmistöjä. Valtaväestön nuorten suhtautuminen monikulttuurisuuteen on Puurosen (2006, 8) mukaan monitahoista. Osa nuorista suhtautuu monikulttuurisuuteen avoimemmin samalla kuin toiset ovat vastentahtoisempia tätä etenkin kasvukeskuksissa tapahtuvaa kehitystä kohtaan (Puuronen, 2006, 8). Monikulttuuristumisen ohella toinen nuorten elinolosuhteisiin merkittävästi vaikuttanut muutos on 1990-luvun alussa alkanut suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ja –valtion moniulotteinen kriisi (Puuronen, 2006, 8-9). Samalla kun julkista nuorisotyötä ja –toimintaa on vähennetty ovat myös nuorten mahdollisuuden vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon vähentyneet merkittävästi (Puuronen, 2006, 9). Tämä nuorisopoliittinen resurssien alasajo on osaltaan asettanut haasteita nuorille itselleen ja vaikuttanut muun muassa nuorison lisääntyneeseen syrjäytymiseen; näistä teemoista nuorisotutkijat ovat saaneet uutta pontta nuorison parissa tehtäville tutkimuksilleen.

Nuorten asema yhteiskunnassa, nuorisopoliittikan kehitys ja sen nuorisotyölle antamat resurssit sekä jatkuvasti muuttuva kuva nuorisosta ovat omiaan vaikuttamaan nuorisotutkimuksen tilaan ja ajankohtaisiin tutkimustrendeihin. Yleisesti ottaen nuorisotutkimuksen historiassa nuoriso on nähty joko valoisana tulevaisuutena tai ongelmana; ehkä useammin jälkimmäisenä mainittuna (Puuronen, 2006, 15).

Nuorisotutkimuksen kehitys seuraa useimmiten yhteiskuntatieteiden metodologisia ja tieteenfilosofisia kehityskulkuja (Puuronen, 2006, 17). Huolimatta siitä että nuorisotutkimus on oma itsenäinen tutkimuskenttensä, lähellä yhteiskunta- ja kasvatustieteitä ja psykologiaa, sillä ei ole omia erityisiä menetelmiä vaan menetelmät on läheisiltä tutkimusaloilta lainattuja (Puuronen, 2006, 17). Nuoriso on kuitenkin metodologisesti haastava ja erityinen tutkimuskohde (Puuronen, 2006, 17-18). Nuorisotutkimuksen haastavuutta lisää se, ettei nuoret ole useinkaan halukkaita tutkimukselliseen yhteistyöhön mikä asettaa aikuisten maailmaa ja sen instituutioita edustavan tutkijan haastavaan asemaan (Puuronen, 2006, 18).

5. Nuoret ja Eurooppa

Nykyajan yhdentyneessä ja entisestään yhdentyvässä Euroopassa myös nuoruuteen, nuorisopolitiikkaan ja nuorisotyöhön liittyy monia yleiseurooppalaisia Aspekteja. Nuoret liikkuvat yhä enemmän ja eurooppalaisten kielten opiskelusta ja Euroopassa matkustelusta on tullut monille nuorille arkipäivää, eikä se ole enää samassa määrin vain eliittien etuoikeus kuin vielä kolmenkymmentä vuotta sitten. Monet nuoret ovat solmineet kaverisuhteita muiden maiden Euroopan kansalaisten kanssa ja yhä suurempi osa nuorista osallistuu jonkinlaiseen Eurooppalaisen nuorisopolitiikan sateenvarjon alla toteutettavaan nuorison liikkuvuutta edesauttavaan projektiin. Tällaisia nuorison eurooppalaisia liikkuvuus- ja verkostoitumismahdollisuuksia parantavia ohjelmia ovat muun muassa Youth in Action, Euroopan unionin nuoriso-ohjelma vuosille 2007-2013 sekä erilaiset opiskelijavaihto-ohjelmat, suurimpana ja tunnetuimpana Erasmus-ohjelma. Aiemmin tässä tutkielmassa esitelty Eurooppalainen nuorisopolitiikka on merkittävässä asemassa nuorten eurooppalaistumiseen ja osana tätä politiikkaa toimii myös YiA-ohjelma.

5.1 Nuorten käsitykset ja asenteet eurooppalaisuuteen ja Euroopan unioniin

Esittelen tässä kappaleessa nuorten käsityksiä ja asenteita eurooppalaisuutta ja Euroopan unionia kohtaan. Tämä kappale käy samalla myös osana aiemman tutkimuksen esittelyä koska tarkastelen tätä teemaa Kirsi Minkkilän (2000) aikaisemmin tekemän pro gradu tutkimuksen pohjalta. Minkkilän gradun otsikkona on 'Nuorten käsityksiä eurooppalaisuudesta ja Euroopan unionin kansalaisuudesta'.

Nykynuorten voi sanoa perustellusti olevan vanhempia ikäluokkia eurooppalaisempia tai ainakin nuorten mahdollisuudet tähän eurooppalaistumiseen ovat entistä parempia. Eurooppa saatetaan kuitenkin usein nähdä nuorten parissa enemmänkin mahdollisuutena muun muassa matkusteluun ja uusiin ihmisiin tutustumiseen kuin poliittisena kansalaisuutena oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Tällaista kuvaa nuorten eurooppalaisuudesta vahvistaa myös Katri Minkkilän tutkimus (2000) nuorten suhtautumisesta eurooppalaisuuteen ja Euroopan unioniin. Minkkilän mukaan (2000, 4) erityisesti hyvinvointiin ja sosiaaliseen turvallisuuteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet korostuivat nuorten käsityksissä eurooppalaiseen kansalaisuuteen liittyen. Minkkilän (2000, 4) tutkimuksen mukaan Euroopan unionin yhdentyminen ja Euroopan unionin

maiden kansalaisten lisääntyvä kanssakäyminen nähtiin nuorten keskuudessa lähinnä positiivisena asiana.

Minkkilä (2000, 4) on kerännyt gradu tutkimuksensa aineiston teemahaastattelemalla yhtätoista lukiolaista. Vaikka kyseessä on haastattelu aineisto, on otanta varsin pieni tähän omaan gradu tutkimukseeni verrattuna. Näiltä 15-18 -vuotiailta nuorilta on kysytty haastatteluissa käsityksiä ja asenteita eurooppalaisuudesta, kansalaisuudesta ja vaikuttamisesta sekä heidän tietouttaan ja asenteitaan Euroopan unionista. Minkkilä on tarkastellut eurooppalaisuutta neljän erillisen luokittelun kautta, joita ovat ”eurooppalaisuus kulttuurisena rikkautena”, ”eurooppalaisuus sivistyksenä”, ”eurooppalaisuus unionin jäsenyytenä” sekä ”eurooppalaisuus mielentilana”.

Minkkilän (2000) tutkimuksen ohella nuorten asenteita eurooppalaisuudesta ja Euroopan unionista on kartoitettu myös kattavilla Eurobarometri tutkimuksilla, joista käytetään nuorten asenteita määriteltäessä myös nimitystä nuorisobarometri (Minkkilä, 2000, 29). Minkkilä analysoi työssään vuoden 1997 Eurobarometriä (1997, helmi-kesäkuu), jossa on kartoitettu nuorten (15-24-vuotiaat nuoret) asenteita eurooppalaisuuteen ja Euroopan unioniin. Minkkilän (2000, 29) mukaan nuoret voidaan jakaa kolmeen ryhmään sen perusteella miten he suhtautuvat Euroopan unioniin. Myötämielisin ryhmä ’symphatizers’ (38%) haluaa vahvan Euroopan unionin, jolla on paljon poliittista valtaa päätösten tekemiseen (Minkkilä, 29). Tämä myötämielisten ryhmä myöskin omaa eniten tietoa Euroopan unionista ja ovat kiinnostuneet ottamaan asioista selvää saadakseen lisää EU-tietoutta. Myönteisen käytännöllisten ryhmän ’positive pragmatics’ (33%) ovat järkisyistä perustelleet Euroopan unionin kehityksen olevan myönteistä kehitystä (Minkkilä, 2000, 29). Järkisyyt saavat tämän ryhmän arvioimaan Euroopan unionia kuitenkin myös myötämielisiä kriittisemmin. Eurobarometrin (1997, 57) perusteella siis noin 70 prosenttia eurooppalaisista nuorista suhtautuu myötämielisesti Euroopan unioniin. Kielteisesti Euroopan unioniin suhtautuu kolmekymmentä prosenttia Eurobarometriin (1997, 56) vastanneista ja tämä ryhmä on nimetty epäilijöiksi ’sceptics’ (28%). Epäilijöiden ryhmä on myös vähiten kiinnostunut Euroopan unionista. Merkille pantavaa on, että epäilijöitä on vain kahdessa maassa yli puolet vastanneista nuorista (Minkkilä, 2000, 29). Nämä maat ovat Suomi (55% vastaajista) ja Ruotsi (65 % vastaajista).

Eurobarometrillä (1997, 56) on kartoitettu myös sitä, mitä Euroopan unioni merkitsee eurooppalaisille nuorille. Tärkein merkitys Euroopan unionilla on nuorille liikkuvuuteen liittyvissä asioissa (Eurobarometer 1997, 56). Tämä tarkoittaa luonnollisesti liikkuvuutta Euroopan unionin

jäsenmaiden sisällä. Toiseksi tärkein Euroopan unioniin liitetty merkitys on parempi tulevaisuus, joka varmasti liittyy monessa mielessä esimerkiksi koulutukseen ja työllistymiseen sekä sosiaali- ja talouspoliittisiin seikkoihin. Myös kestävän rauhan syntyminen, yksi Euroopan unionin syntymisen tärkeistä tavoitteista, koetaan tärkeäksi Euroopan unioniin liittyväksi asiaksi (Eurobarometer 1997, 57). Eurobarometrissä (1997) on kysytty myös mitä Euroopan unionin kansalaisuus merkitsee nuorille kansalaisille. Tärkein EU-kansalaisuuteen liitetty merkitys on sosiaali- ja terveyspalveluiden saaminen missä tahansa Euroopassa. Tärkeitä seikkoja liittyen EU-kansalaisuuteen ovat myös asumiseen, työntekoon sekä opiskeluun liittyvät oikeudet, jotka liittyvät niin ikään hyvin läheisesti liikkumisen vapauteen (Minkkilä, 2000, 30). Myös poliittiset oikeudet kuten äänestysoikeus Euroopan parlamentin vaaleissa koetaan melko tärkeäksi EU:n kansalaisoikeudeksi. Euroopan unionin tärkeimmät merkitykset nuorille ovat Eurobarometrin 1997 (Minkkilä, 2000, 30) mukaan Eurooppalainen demokratia ja sivistys sekä pysyvän rauhan saavuttaminen koko Euroopan alueelle.

5.2 Osallistuva nuoruus

Osallistuminen ja sitä kautta mahdollistuva osallisuus ovat tärkeitä nuorisopoliittisia ja nuorisotyön käsitteitä. Nuorten osallistumisen ja osallisuuden mahdollistamiseen ja parantamiseen pyrkii osaltaan myös eurooppalainen nuorisopoliittikka ja Youth in Action -ohjelma. Siinä missä suomalaiset nuoret eivät ole menestyneet kansalaistoimintaan osallistumisen aktiivisuutta vertailevissa tutkimuksissa ovat he menestyneet verrattain hyvin kun on mitattu vapaaehtoistoimintaan osallistumisen määrää (Autio, Eräranta & Myllyniemi, 2008, 127). Youth in Action -ohjelmassa esiintyy näitä molempia osallistavia yhteiskunnallisen toiminnan muotoja. Alle 18-vuotiaiden nuorten osalta osallisuudesta ja oikeudesta siihen on määritelty myös lainsäädännössä. Perustana kansainväliselle osallisuuteen liittyvälle lainsäädännölle toimii YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 12. artikla, jonka mukaan osallisuus on yksi kaikkea viranomaistoimintaa läpäisevä perusoikeus. (<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan>, luettu 17.5.2017).

Osallisuus rakentuu useista osatekijöistä johon sisältyy myös valinnanvapaus, puhutaan sitten yleisesti kaikesta nuorille järjestetystä toiminnasta tai Youth in Action -ohjelmasta. Esimerkiksi nuoren kohdalla nuorella itsellään on vapaus valita minkälaiseen osallistavaan toimintaan hän haluaa osallistua, ei niin että osallistumiseen pakotettaisiin. (<https://www.thl.fi/web/lastensuojelun-käsikirja>, luettu 17.5.2017). Nuorella on myös oikeus saada

tietoa esimerkiksi Youth in Actionin kohdalla hankkeen sisällöstä, toimintatavoista tai omasta roolistaan sekä oikeuksistaan. Nuorella on myös oikeus vaikuttaa toimintaan ja esimerkiksi hankkeiden sisältöön kommentoimalla ja antamalla palautetta. Nuorella on myös oikeus ilmaista mielipiteitään ja tuoda omia näkemyksiään julki. Mielipiteiden ilmaisuun tulisi myös saada tukea toimintaa järjestävältä taholta. Myös oikeus itsenäiseen päätöksentekoon on nuorten osallisuuteen liittyvä oikeus niin yleisellä tasolla kuin Youth in Action -ohjelman piirissä. (<https://www.thl.fi/web/lastensuojelun-käsikirja>, luettu 17.5.2017).

Osallisuus on lasten ja nuorten kehityksen perusoikeuksia ja näin ollen myös tärkeä asia nuorisopolitiikan suunnittelussa. Osallisuus konkretisoituu osallistumisella ja sen mahdollistamisella. (<https://www.thl.fi/web/lastensuojelun-käsikirja>, luettu 17.5.2017). Osallisuus on vastavuoroisuutta joka koostuu tiedonsaamisoikeudesta liittyen itseä koskeviin suunnitelmiin, päätöksiin, ratkaisuihin ja toimenpiteisiin. Vaikuttaminen on mahdotonta mikäli nuori ei pääse mukaan asioiden käsittelyyn eikä saa tarvittavaa informaatiota itseensä liittyvistä asioista esimerkiksi viranomaisasioissa. Osaltaan tästä syystä myös Youth in Actionin hankkeita on pyritty suunnittelemaan ja toteuttamaan nuorten itsensä toimesta, nuoria jo suunnitteluvaiheessa osallistamalla. (Youth in Action –ohjelmaopas, 2008).

5.3 Euroopan unionin nuorisopolitiikan valkoinen kirja nuorista

Käsittelen tässä nuorisoa käsittelevässä kokonaisuudessa myös sitä, mitä Euroopan unionin valkoinen kirja toteaa nuorista. Vaikka valkoinen kirja puhuu eurooppalaisesta nuorisosta varsin yhtenäisenä ryhmänä on kuitenkin syytä muistaa valkoisessakin kirjassa mainittu kommentti siitä (2001, 22) ettei Euroopan nuoriso ole yhtenäinen kokonaisuus. Yhteiskunnalliset, taloudelliset, kulttuuriset ja alueelliset erot ovat merkittäviä sekä nuorisoryhmien että yksilöiden kohdalla (Valkoinen kirja, 2001, 22). Viranomaisten, niin kansallisella kuin Euroopan tasolla, tulisikin kiinnittää huomiota näihin eroavaisuuksiin suunnitellessaan eurooppalaista nuorisopolitiikkaa (Valkoinen kirja, 2001, 22).

Valkoisen kirjan mukaan (2001, 9) nuoriso on muuttunut voimakkaasti sosiologisessa ja kulttuurisessa mielessä väestönmuutoksen myötä mutta myös sosiaalisen ympäristön, yksilöllisten ja kollektiivisten tottumusten, perhesuhteiden ja työmarkkinoiden muutoksen takia. Ensimmäisenä havaintona valkoisessa kirjassa (2001) todetaan, että taloudellisten (työllistettävyyden, työttömyyden jne.), sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden aiheuttaman paineen takia nuoret saavuttavat

keskimäärin entistä vanhempina tietyt elämänvaiheet kuten päättävät opintonsa, menevät töihin tai perustavat perheen (Valkoinen kirja, 2001, 9). Toisena havaintona todetaan että elämä ei ole lineaarista. Eri elämänvaiheet limittyvät nykyään toisiinsa, ja ihminen voi olla samaan aikaan opiskelija, perheenpää, työntekijä, työnhakija tai asua vanhempiensa luona (Valkoinen kirja, 2001, 9). Toimiminen monessa eri asemassa samaan aikaan on entistä yleisempää. Yksilön elämän lineaarisuus vähenee sitä mukaa, kun yhteiskunnan tarjoamat takuut heikkenevät (esim. työpaikan pysyvyys, sosiaali-edut jne.). (Valkoinen kirja, 2001, 9). Kolmantena vaihtoehtona valkoisessa kirjassa todetaan, että perinteiset kollektiiviset mallit ovat menettäneet merkitystään ja entistä yksilöllisemmät kehityskaaret ovat yleistyneet. Perheeseen, avioliittoon ja työhön liittyviä suunnitelmia ei enää tehdä yleisten mallien mukaisesti. Tämä vaikuttaa muun muassa viranomaisten toteuttamaan politiikkaan. (Valkoinen kirja, 2001, 9). Niin sanottu vanhanaikainen kuva nuoruudesta ja nuorisosta onkin syytä kyseenalaistaa. Vaikka valkoinen kirja itsessäänkin pohtii nuorison käsitteen muutosta on viranomaistekstejä ja -ohjelmia analysoidessa myös hyvä muistaa, että ne saattavat usein olettaa nuorison juuri tietynkaltaiseksi ryhmäksi joka ei aina välttämättä vastaa esimerkiksi nuorisotutkijoiden määrittämää kuvaa nuorisosta. Mary (2012, 42) toteaa että nykypäivän viranomaistahot, päätöksentekijät ja lukuisat nuorisoalan toimijat nojaavat vielä 1950- ja 1960-luvuilla syntyneisiin sosio-kulttuurisiin määritelmiin tulkinnoissaan aikuisuudesta ja sitä kautta myös nuorisosta. Näin ollen viranomaistekstit ja niihin mahdollisesti nojaavat nuoriso-ohjelmien ohjeistukset saattavat pitää yllä nykyaikana jo vanhentunutta kuvaa nuorisosta.

Nuoruuden muutosta kuvaa kärjistetysti Tommi Hoikkala (1993, 17-18) jonka mukaan nuoruudesta on tullut kaikkien elämänvaiheiden normi. Tämä on johtanut siihen että nuoruuden erityisyys on haihtunut ja niin sanotulle teolliselle normaalibiografialle tyypillinen aikuistuminen instituutiona on saanut rinnalleen uusia vaihtoehtoja (Hoikkala, 1993, 17-18). Myös eri ikäryhmien välisessä kommunikaatiossa nuorekkuus on korostanut rooliaan samalla kuin kasvatuksesta ja perinteisistä ikäryhmään perustuvasta auktoriteettisuhteesta on otettu etäisyyttä (Jokinen & Saaristo, 2000, 218). Nämä käsitykset ikään kuin aiempaa joustavammasta nuoruuden käsityksestä ja määrittämisestä ovat jossain määrin ristiriidassa nuorisopoliittisten ohjelmien tiukempien ja tarkkoihin ikäryhmiin perustuvien nuoruuden luokittelujen kanssa. Toki myös Nuorisopolitiikan valkoinen kirja (2009) toteaa nuoruuden muuttuneen mutta esimerkiksi Youth in Action -ohjelman parissa nuoriso ja nuoruus on verrattain tarkasti määritetty tiettyyn perinteisen kaavan ikäryhmään määrittäväksi. Mikäli Youth in Action -ohjelmassa nuoruus määritettäisiin postmoderniin tapaan varsin vapaasti ikäryhmästä niin välittämättä saattaisi myös ohjelman

osallistajat olla aiempaa vanhempia kuin nykyisessä formaatissa, jossa ohjelmaan osallistumiselle on määritelty ala- ja ylä ikäraajat.

Nuoruuteen voi myös soveltaa Ulrich Beckin (1992) teoriaa riskiyhteiskunnasta. Nuoruuteen kohdistuu aiempaa enemmän riskejä ja eräänlaista epätietoisuutta eikä siirtymä nuoruudesta aikuisuuteen ole niin selvärajaisesti rakentunut ja ennalta määräytyntä kuin aikaisemmin (Mary, 2012, 33). Tulevaisuus on tullut nuorille aiempaa ennalta arvaamattommaksi, ja nuorten tekemien ratkaisujen ja valintojen seuraukset epävarmoiksi, tämä on synnyttänyt riskin käsitteen (Mary, 2012, 33).

Nuorisopolitiikan valkoisen kirjan mukaan eurooppalaiset nuoret yleensä haluavat edistää demokratiaa ja ennen kaikkea olla rakentamassa sitä. Nykyään he kuitenkin suhtautuvat epäluuloisesti vakiintuneisiin hallintorakenteisiin. (Valkoinen kirja, 2001, 9). Nuoret toimivat aiempaa vähemmän perinteisissä poliittisissa ja yhteiskunnallisissa rakenteissa (puolueet, ammattijärjestöt jne.) ja osallistuvat laiskasti demokraattisiin vaaleihin (Valkoinen kirja, 2001, 10). Nuoret ovat kuitenkin edelleen kiinnostuneita julkisesta elämästä mutta nuorten osallistuminen tapahtuu nykyään entistä enemmän vakiintuneiden rakenteiden ja mekanismien ulkopuolella (Valkoinen kirja, 2001, 10). Uudenlaisia mahdollisuuksia nuorten yhteiskunnalliseen osallistumiseen voidaan tarjota muun muassa Youth in Action –ohjelman kautta, jonka kautta voidaan osaltaan myös lisätä merkittävästi nuorten kiinnostusta Euroopan unionia kohtaan. Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen ja kiinnostus Euroopan unionia kohtaan ovat tärkeitä tulevaisuuden kannalta, joten näiden aspektien vahvistamiseen on tarvetta niin yleiseurooppalaisella kuin kansallisellakin tasolla.

5.4 Eurooppalainen kansalaisuus

Eurooppalaisesta kansalaisuudesta käytetään yleensä nimitystä Euroopan Unionin kansalaisuus mikä onkin tarkemmin määriteltävissä ja perusteltavissa oleva käsite kuin eurooppalainen kansalaisuus. Vaikka Euroopan Unioni ei olekaan liittovaltio tai itsenäinen valtio, on Euroopan unionin kansalaisuus kuitenkin melko selvästi määriteltävissä ja tämän yhteisön kansalaisuudella on selviä valtiollisen kansalaisuuden tunnuspiirteitä. Myös Euroopan kansalaisuuteen perehtyneen Lynne Chisholmin (Chisholm, 1998, 1) mukaan usein on sopivampaa puhua nimenomaan ”unionin kansalaisuudesta” kuin ”eurooppalaisesta kansalaisuudesta”, niin vahvasti Euroopan unionin jäsenyys tätä ”kansalaisuutta” määrittää. Vaikka eurooppalaisessa tai toisin sanoen

unionin kansalaisuudessa onkin monia perinteisen kansallisvaltion kansallisuuden piirteitä, on eurooppalaisessa kansalaisuudessa myös monia post-modernin kansalaisuuden piirteitä. Chisholmin (1998, 4) mukaan kansalaisuudessa on kuitenkin yleisesti ottaen kysymys jonkinlaisesta osallistumisesta. Ryhmät, kuten nuoret ja opiskelijat saattavat usein jäädä kansalaisuuden kohdalla marginaaliin, josta Chisholm (1998, 5) käyttää termiä 'quasi-citizen' jolla hän tarkoittaa että kun kansalaisuuden määrittäjäksi otetaan osallistuminen erilaiset yhteiskunnalliset ryhmät kuten nuoret jäävät usein ilman vaikutusmahdollisuuksia ja näin ollen myös heidän mahdollisuus kansalaisuuteen tai kansalaisena toimimiseen voidaan tulkita osittain vajavaiseksi. Erilaisten nuorisopoliittisten ohjelmien, eurooppalaisen kansalaisuuden tapauksessa Youth in Action on oiva esimerkki siitä miten nuorten ja muiden ns. marginaaliryhmien kansalaisuutta voidaan pyrkiä vahvistamaan osallistamalla nuoria tai muiden niin sanottujen erityisryhmien jäseniä yhteiskunnalliseen toimintaan ja tätä kautta aktiiviseen kansalaisuuteen.

5.5 Aikaisempaa tutkimusta

Osana aikaisempaa tutkimusta esittelen tämän tutkimuksen aiheeseen liittyvät Tapio Kuuren Youth in Action -ohjelmaan liittyvät selvitykset 'EU:n nuoriso-ohjelman 2000-2006 vaikuttavuusarviointi' sekä 'EU:n nuoriso-ohjelman 2006. Suomen loppuraportti'. Käyn läpi myös teoksessa 'Hoikkala ja Sell (toim.): Nuorisotyötä on tehtävä Tapio Kuuren kirjoittaman artikkelin (2007) 'Nuorisopolitiikka Euroopan unionissa –aktiivista osallistumista vai nuorten hallinnointia?' sisältöä, koska tämä artikkeli liittyy läheisesti tähän tutkielmaan ja sen sisältöön. Esittelen myös lyhyesti samasta aiheesta tehtyä toista pro gradu -tutkielmaa.

Saara Hartikaisen ranskankielisenä julkaistu pro gradu (Tampereen yliopisto, 2010) ''Comment créer de jeunes européens? La construction et le développement du discours de la politique de jeunesse européenne; comparaison de discours en Finlande et en France'' tarkastelee diskursiivisia keinoja, joiden avulla luodaan Euroopan unionin yhteistä nuorisopolitiikkaa. Tämä tutkimus on omalta kannaltani kiinnostava koska tutkimus on toteutettu samassa tutkimusprojektissa, johon myös itse osallistuin graduni tiimoilta ja josta myös tutkimusmateriaalini on peräisin. Myös aihepiiri on pääpiirteiltään sama kuin omassa tutkielmassani. Tarkastelu näkökulma on kuitenkin erilainen. Tämä gradu on julkaistu ainoastaan ranskankielisenä koska se on ranskan kielen lopputyö mutta tiivistelmä löytyy myös suomeksi. Hartikaisen työn lähtökohtana on, että diskurssi on kielellinen väline sosiaalisten ja poliittisten asioiden havainnollistamiseen ja rakentamiseen (Hartikainen, 2010). Hartikainen tukee näkemyksensä sosiaalisen konstruktioismin käsitteeseen,

jonka mukaan kieli ja siitä syntyvät diskurssit eivät ole pelkkä todellisuuden representaation apuväline, vaan diskursseilla tuotetaan todellisuutta (Hartikainen, 2010). Tutkielmaa kuvaa poikkitieteellinen lähestymistapa, jossa yhdistyvät sekä kielen että politiikan tutkimuksen kentät. Hartikainen (2010) tarkastelee tutkielmassaan nuorisopolitiikkaa myös eurooppalaisen kansalaisuuden ja identiteetin kautta, sillä ne linkittävät nuorisopolitiikan laajemmin siihen, mitä eurooppalaisuudella nuorten kohdalla tänä päivänä tarkoitetaan. Tavoitteena tässä Hartikaisen (2010) tutkielmassa on lisäksi tutkia eurooppalaisten arvojen ja olettamusten esiintyvyyttä nuorisopoliittisissa diskursseissa.

Hartikainen vertailee tutkimustuloksia Suomen ja Ranskan kansallisiin raportteihin ja tutkii missä määrin EU:n nuorisopoliittisen diskurssin elementit ilmenevät suomalaisessa ja ranskalaisessa nuorisopoliittisessa keskustelussa. Työssä vertaillaan lisäksi EU:n yhteisten asiakirjojen diskursiivisia piirteitä nuorten kokemuksiin nykyisen ohjelmakauden toimivuudesta ja tarkastellaan, kuinka ohjelman objektiiviset tavoitteet ja avainsanat kuten osallisuus, vuoropuhelu ja yhteistyö muuttuvat nuorten subjektiivisiksi kokemuksiksi. (Hartikainen, 2010).

Tapio Kuuren Youth in Action -ohjelmasta 2000-2006 tekemä vaikuttavuusarviointi paneutuu nimensä mukaisesti Youth in Action (silloinen EU:n nuoriso-ohjelma) -ohjelman vaikuttavuuden kartoittamiseen. Tässä raportissa on tutkittu ohjelman vaikutuksia ohjelmaan osallistuneisiin nuoriin kuten myös ohjelmaa toteuttaviin tahoihin, kuten nuorisotyöntekijöihin, järjestöihin sekä paikallisyhteisöihin. Raportissa on myös paneuduttu vaikutuksiin liittyen politiikkaan, lainsäädäntöön ja muihin instituutioihin. Tämä vaikuttavuusarviointi sisältyy läheisesti omaan tutkielmaani vaikka varsinainen vaikuttavuus, sikäli kun se vaikuttavuuden tutkimuksen piirissä määritellään, ei ole omassa tutkielmassani keskeisessä asemassa, vaikka tutkimuksessa ohjelman vaikutuksia tarkastellaankin. Tämä arviointi on tehty Youth in Action -ohjelmaa koordinoivan Euroopan komission asettamien tavoitteiden mukaisesti siten, että kyseessä on ”analyysi siitä, miten laajasti Nuoriso-ohjelman yleiset tavoitteet ja eri alaohjelmien erityiset tavoitteet on saavutettu, kun tarkastellaan niiden vaikutusta nuorisoon, järjestöihin ja poliitikkoihin, lainsäädäntöön ja instituutioihin” (Kuure, 2004, 5). Tässä arviointiraportissa on myös otettu huomioon suositusten asettaminen tulevaa sukupolvea varten. Koska tämä arviointi on verrattain laaja-alainen, ja siinä annetaan erikseen vastauksia erilaisiin YiA-ohjelmaan liittyviin kysymyksiin, en lähde arviointia tämän tarkemmin esittelemään. Arvioinnin lopussa on suositukset tulevaisuuden ohjelman suunnittelua varten ja niissä todetaan että ”eri EU-maissa kansallisilla toimijoilla olevat käsityserot ja yhtäläisyydet yleisten ja toimikohtaisten tavoitteiden

saavuttamisesta pitäisi pystyä paremmin identifioimaan. Käsitserot näkyvät käytännöissä, jotka vaihtelevat.’’ (Kuure, 2004, 17).

Tapio Kuuren 2008 julkaistu Youth in Action -ohjelman loppuraportti on edellä esiteltyä vaikuttavuusarviointia laaja-alaisempi esitys. Tässä raportissa (Kuure, 2008) arvioidaan EU:n silloisen nuoriso-ohjelman toimivuutta ja sitä kuinka siihen osallistuneet nuoret ja toisaalta ohjelmaa organisoineet tahot ovat olleet tyytyväisiä ja kuinka ohjelman tavoitteita on pystytty saavuttamaan. Tämä raportti on siis tutkimuskysymysten osalta hieman omaa tutkielmaani muistuttava.

Kuuren loppuraportissa on arvioitu Youth in Action -ohjelman eri osa-alueita. Raportissa on oma kappaleensa seuraavien osa-alueiden arviointiin: vaikuttavuus, tavoitettavuus, täydentävyys, merkitysten arviointi, jatkuvuuden arviointi, toimeenpanon, rakenteiden ja taloushallinnon arviointi. Keskeisimpiä tuloksia Kuure esittelee raportin alun tiivistelmä osuudessa. Kokonaisuudessaan raportti pitää EU:n Nuoriso-ohjelmaa 2000-2006 onnistuneena (Kuure, 2008, 6). Raportin mukaan nuoriso-ohjelman yleisten ja erityisten tavoitteiden pohjalta hahmotellut toimintamuodot ja ala-ohjelmiin kohdistuvat toimenpiteet muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden (Kuure, 2008,6). Ohjelman suosimat pienimuotoiset nuorten omaa aktiivisuutta korostavat projektit, ovat taanneet ohjelman monimuotoisuuden ja toimineet nuorten kasvua tukevana työmuotoina (Kuure, 2008, 6).

Nuorille suunnatuista haastatteluista ja kyselyistä selviää että ohjelma tukee merkittävästi nuorten persoonallista kasvua (Kuure, 2008, 6). Samaan päätelmään tulin myös itse analysoidessani ohjelman hankkeiden vaikutuksia nuoriin. Ala-ohjelmilla on myös kerrannaisvaikutuksia, jotka vaikuttavat eri tavoin ja erilaisilla aikajänteillä (Kuure, 2008, 6). Pääosin ohjelmaa voidaan pitää onnistuneena ja nuorten kasvua tukevana ja Youth in Actionin tavoitteita, prioriteetteja ja piirteitä tukevana. Kuuren raportista käy niin ikään ilmi että vuoden 2003 väliarvioinnin jälkeen tärkein ohjelman vaikuttavuutta lisännyt uusi tekijä on informaatioteknologia (Kuure, 2008, 6). Informaatioteknologian tärkein osatekijä on verkkovälitteinen viestintä (Kuure, 2008, 6). Kattavan kirjallisen materiaalin lisäksi Kuuren loppuraportti sisältää yli kymmenen sivun kokoelman tilastomateriaalia, joka on analyysin pohjaksi tilastollisesti tuotettu.

5.6 Eettisyyden pohdinta

Tätä tutkielmaa koskevat eettiset seikat koskevat lähinnä tutkimuksessa käytettävän tieteellisen tiedon hankinnan, tieteelliseen tietoon viittaamiseen ja tämän tiedon julkaisuun liittyviä kysymyksiä. Eskolan ja Suorannan teos 'Johdatus laadulliseen tutkimukseen' (1998) listaa tutkimusetiikkaan liittyviä keskeisiä kysymyksiä ja lista on seuraavanlainen: 1) Tutkimus lupaan liittyvät kysymykset 2) Tutkimusaineiston keruuseen liittyvät kysymykset ja ongelmat 3) Tutkimuskohteen hyväksikäyttö 4) Osallistumiseen liittyvät ongelmat 5) Tutkimuksesta tiedottaminen (Eskola & Suoranta, 1998). Tämän tutkimuksen osa-alue, jossa eettisyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota on ollut tutkimusaineiston keruu prosessi. Myös aikaisempien julkaistujen aineistojen viittaamiskäytännöt ovat toinen keskeinen asia johon olen kiinnittänyt huomiota. Koska tutkimusaineisto ei ole itseni keräämä, en ole suoraan voinut vaikuttaa aineiston keräämisen eettisyyteen, mutta olen hanketta vetäneen tutkijan Tapio Kuuren informoimana tietoinen siitä että aineiston keruussa on käytetty eettisiä menetelmiä ja kysymyslomakkeen vastaajien oikeuksia kuten henkilötietosuojaa on kunnioitettu. Aineiston käsittelyssä olen noudattanut niin ikään eettisiä periaatteita. Olen myös tutkielmaa tehdessäni kunnioittanut tekijänoikeuksia viittaamalla asianmukaisesti niin kirjallisiin kuin internetissä julkaistuihin lähteisiin ja ilmoittanut kunkin viitteen yhteydessä Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteissä noudatetun tavan mukaisesti kunkin lähteen tiedot tekijöineen, vuosilukuineen ja sivunumeroineen. Tutkielman lopussa oleva lähdeluettelo niin ikään ilmoittaa teokset ja lähteet joihin tutkielmassa on viitattu.

6. Tutkimusasetelma

Esittelen ja kuvailen tässä tutkimuksessa käytettävän aineiston tämän tutkimuksen empiirisen osan aluksi. Lisäksi käyn läpi tutkimuksen tavoitteen sekä tutkimuskysymykset. Kuvailen myös tutkimuksessa käytettäviä muuttujia sekä analyysimenetelmiä.

6.1 Aineiston kuvailu ja tutkimuksen toteutus

Tämän tutkimuksen aineistona on RAY-kyselylomake (RAY = Research-based Analysis and Monitoring of Youth in Action, YiA-ohjelman tutkimuslähtöinen seuranta), joka on Youth in Action -ohjelman väliarviointia 2007-2010 varten tehty kyselylomake. Tutkimuksen aineistona toimiva kysely ei ole itseni tekemä vaan se on tehty Lynne Chisholmin tutkimusryhmän toimesta

Innsbruckin yliopiston kasvatustieteiden laitoksella Itävallassa. Kyseessä on yleiseurooppalainen arviointi, joten lomake on alun perin ollut englannin/saksan kielinen, josta se on käännetty muille EU-kielille, ja suomenkielisestä käännöksestä on vastannut Opetusministeriön valtuuttamana Suomessa YiA-ohjelmaa koordinoiva CIMO eli Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus (nykyisin Opetushallitus). Samantyylistä väliarviointia on tehty Suomen lisäksi myös muissa EU-maissa, ainakin pääosassa Länsi-Eurooppaa. Arvioinnin toteuttamisesta on vastannut kunkin maan valtuuttama instituutio, Suomessa CIMO ja heidän tutkimusosastonsa ja muissakin maissa jokin nuorisopolitiikkaa tai kansainvälistä henkilövaihtoa koordinoiva valtiollinen taho. Lomakkeesta on tehty kaksi versiota, joista toinen on suunnattu nuorille YiA-ohjelmaan osallistujille ja toinen hankkeiden ohjaajille ja koordinoijille. Minä keskityn nuorille jaettuun ns. 'pax' - tutkimuslomakkeeseen, ja jätän ohjaajille jätetyn lomakkeen aineistoinen tämän tutkimuksen ulkopuolelle.

Sain oikeuden tutkimusaineiston käyttöön osallistuttuani vuonna 2009 Suomessa Opetusministeriön ja CIMO:n koordinoimaan väliarviointi projektiin, johon minun lisäksi osallistui hankkeen ja väliarvioinnin vetäjä Tapio Kuure sekä kaksi muuta gradun tekijää. Tutkimusaineiston muodostaa varsin laaja kolmenkymmenenseitsemän (alakohtineen) kysymyksen muodostama lomake ja sen vastausmateriaali. Tutkimukseni otos koostuu YiA-ohjelmaan vuosina 2007-2010 osallistuneista nuorista Suomessa, kun taas tutkimukseni populaation muodostaa kaikki suomalaiset nuoret, joilla on ollut potentiaalinen mahdollisuus hakea ja osallistua YiA-ohjelmaan.

Tutkimuslomake on lähetetty sähköpostitse Youth in Action -ohjelman hankkeisiin Suomessa osallistuneille nuorille siten, että se on pyritty e-postittamaan heille kolme kuukautta hankkeen päättymisen jälkeen. Kyselyaineisto on kerätty maaliskuussa 2010. Tutkimuslomake on lähetetty sähköpostitse noin 50 %:lle vuosina 2007-2009 hankkeissa mukana olleista nuorista, joiden hankkeet olivat päättyneet ennen 1.12.2009. (Kuure, Julkaisematon raportti OKM:n nuorisoyksikölle, 2010, 2).

Yhteensä lomake on lähetetty 1647 nuorelle joista tavoitettiin 1385 nuorta ja ei tavoitettu 262 nuorta. Lomakkeeseen on vastannut 488 nuorta, vastausprosentin ollessa näin 35 prosenttia. Ainoastaan noin 16 prosenttia nuorista, joille kysely lähetettiin, ei tavoitettu. Tavoitettavuuden syynä voi arvioida olevan nuorten liikkumisen, joka aiheuttaa sähköpostiosoitteiden vanhentumisen. (Kuure, 'Julkaisematon raportti OKM:n nuorisoyksikölle, 2010, 2).

Nuoria tavoiteltiin ainoastaan sähköpostin välityksellä. Tavoittamattomien määrää voidaan arvioida jokseenkin pieneksi. Voidaan olettaa, että tavoittamattomat nuoret eivät poikkea systemaattisesti tavoitetuista nuorista. Nuorten vastausprosentti on 35 prosenttia, mitä voidaan pitää hyvänä tuloksena kun ottaa huomioon, että kyseessä on ensimmäinen tutkimuslähtöiseen seurantaan liittyvä kysely. Aineisto toimii hyvin näytteenä ohjelmassa mukana olleista nuorista, joskin voi olettaa, että ohjelmaan tyytyväisimmät ja aktiivisimmat nuoret ovat olleet motivoituneimpia vastaamaan kyselyyn. Se ei ole tilastollisesti yleistettävissä perusjoukkoon, mutta sen tuloksia voidaan pitää suuntaa antavina. (Kuure, Julkaisematon raportti OKM:n nuorisoyksikölle, 2010, 2).

Lomakkeiden vastaukset on tallennettu SPSS tilasto-ohjelmaan CIMO:n toimesta ja toimitettu SPSS-muodossa väliarviointi hankkeen vetäjälle Tapio Kuurelle ja sitä kautta minulle. Tutkimuslomake on huolella laadittu hankkeen toimivuuden ja YiA-tavoitteiden ja prioriteettien toteutumisen arvioimista varten. Lomake ja sitä kautta tämän tutkimuksen aineisto on varsin laaja ja aineiston analyysia aloittaessa on ollut syytä verrattain suureenkin rajaukseen ja osan kysymyksistä jättämiseen tutkimuksen ulkopuolelle. Aineiston analyysiin olenkin poiminut omien tutkimuskysymysteni kannalta mielekkään kysymykset ja rajannut oman aiheeni ulkopuolelle sijoittuvat kysymykset pois analyysin piiristä.

Lähetettyjen kyselyiden ja vastausten määrät:

	Nuoret osallistujat
Kyselyitä lähetettiin	1647
Ei tavoitettu	262
Tavoitettiin	1385
Vastanneiden määrä	488
Vastausprosentti (%)	35

Kuvio 13. (lähde: Kuure, Julkaisematon raportti OKM:n nuorisoyksikölle, 2010, 2).

Kyselyn tutkimustulosten on tarkoitus auttaa kehittämään Youth in Action –ohjelmaa tulevaisuudessa. Vaikka oman tutkimukseni pääasiallinen tarkoitus onkin pro gradun tekeminen tulee omat tutkimustulokseni osaksi Youth in Action -ohjelman arviointia ja sitä kautta ohjelman

kehittämistä. Näin ollen tutkimustulokset voivat osaltaan hyödyttää gradun teon lisäksi myös itse Youth in Action -ohjelmaa (tai paremminkin sen seuraajaa Erasmus+ -ohjelmaa) ja sen suunnittelua ja toteutusta. Kyselyyn vastaamisen on arvioitu kestävän noin 20-30 minuuttia. Kysely on ollut mahdollista tehdä niin sähköisessä muodossa kuin rastiruutuun tyylillä. Tutkimuslomakkeen laadinnassa, vastausten keräämisessä ja tutkimustulosten analysoinnissa on varmistettu tutkimuksen eettiset näkökulmat ja vastaajien nimettömyys siten etteivät henkilötiedot tule missään vaiheessa tutkimusta ilmi.

Kuvailen tässä lyhyesti myös itseensä kyselylomaketta, johon 488 nuorta vastasi ja jonka materiaalista tutkimusaineistoni koostuu. Jätän kuvaamatta kysymykset, jotka olen suoraan jättänyt oman tutkimukseni ulkopuolelle. Osa lomakkeen kysymyksistä on monivalintakysymyksiä, joihin vastataan siten että valitaan yksi vaihtoehto usean vastausvaihtoehdon joukosta. Osa kysymyksistä taas on rakennettu siten että kuhunkin kysymykseen valitaan yksi vaihtoehto neljästä tai kolmesta vaihtoehdosta, tyyliin ehdottomasti/ jossain määrin/ en tai ei erityisesti/ en tai ei lainkaan tai esimerkiksi tärkeämpää/ vähemmän tärkeää/ ei muutosta. Analyysiä selventääkseni on jossain kohdin tehty yhdistelyjä siten että kolmesta tai neljästä vastausvaihtoehdosta on rakennettu yhdistelemällä 2 vaihtoehtoa. Näissä harvoissa tapauksissa missä tällaisia uudelleenluokitteluja on tehty, on ne tehty siten että esimerkiksi ehdottomasti ja jossain määrin vaihtoehdot on yhdistetty kyllä vaihtoehdoksi ja en tai ei erityisesti on yhdistetty ei vaihtoehdoksi. Tämä vain esimerkkinä näistä muutamista uudelleenluokitteluista jotka olen kokenut mielekkääksi analyysin rakenteen selkeyttämiseksi. Lisäksi lomakkeessa on joitakin kysymyksiä, joihin vastaaja voi itse muotoilla vastauksen muutamalla lauseella; näitä kysymyksiä en ole kuitenkaan valinnut tutkielman analyysiin. Näin tutkimuslomake muodostaa laajamittaisen aineiston, jonka avulla voidaan selvittää monenlaisia kysymyksiä Youth in Action -ohjelmaan ja sitä kautta myös Euroopan unionin nuorisopolitiikkaan liittyen.

Tutkimuksen kyselylomake muodostuu kolmestakymmenestäseitsemästä kysymyksestä alakohtineen. Monet kysymyksistä sisältävät lukuisia alakohtia. Puhuttaessa kysymysten numeroista tarkoitan nimenomaan kysymysten numeroita tutkimuslomakkeella. Väärinkäsitysten välttämiseksi olen numeroinut kysymykset erikseen analysoimisjärjestyksessä sekä lomakkeella esiintyvän kysymysnumeron mukaan. Kysymykset 1.-5 .selvittävät sitä, mihin YiA-ohjelman hankkeeseen vastaaja on osallistunut. Kysymyksessä 6 . selvitetään vastaajien yleistä mielipidettä hankkeesta johon on osallistunut.

Kysymys 7. Selvittää hankkeeseen osallistumisesta aiheutuneiden kulujen sopivuutta osallistujien budjettiin. Kysymykset 10 ja 11 selvittävät hankkeisiin ja ohjelmaan liittyvää oppimista. 12, 13 ja 14 sen sijaan selvittävät hankkeeseen osallistumisen vaikutuksia osallistujaan. Kysymys 15 mittaa vastaajien käsitystä Euroopan unionista ohjelmaan osallistumisen vaikutuksesta. 16 mittaa ohjelmaan osallistumisen vaikutusta osallistujien arvoihin ja 17 vaikutuksia suhteessa muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin kuten itseluottamukseen ja omatoimisuuteen. Kysymykset 26-33 ovat niin sanottuja peruskysymyksiä joissa selvitetään vastaajan ikää, sukupuolta ja koulutusta. Kysymys 34 selvittää osallistujien yhteiskunnallista osallisuutta. Kysymyksessä 35 selvitetään osallistujan esteitä muun muassa koulutukseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen liittyen. Kysymys 36 selvittää vastaajien suhtautumista eurooppalaisuutensa asteeseen. 37. kysyy vastaajien mahdollisesta vähemmistöön kuulumisesta ja 37a käsittelee niin ikään tätä asiaa. Lisäksi lomakkeen loppuun on jätetty tilaa vapaille kommenteille, joita ei kuitenkaan ole sisällytetty oman analyysin piiriin.

6.2 Youth in Actionin tutkimuslähtöinen seuranta 'RAY' (Research based analysis and monitoring)

Youth in Action -ohjelman arvioinnin kuin myös tämän tutkimuksen analyysin perustana on tutkimuslähtöinen seuranta (RAY = Research Based Analysis). Tutkimuslähtöisen seurannan tarkoituksena on tuottaa luotettavaa ja paikkansapitävää dokumentaatiota ja ymmärtää prosesseja, tuloksia ja seurauksia joita YiA-ohjelmalla ja sen hankkeilla on siihen osallistuneisiin nuoriin. Tutkimuslähtöisen seurannan tavoitteet ovat muun muassa seuraavanlaisia: 1) Päättäjät ovat kiinnostuneita YiA-ohjelman vaikutuksista ja ohjelman kestävydestä suunnitellessaan nuorisopolitiikkaa ja esittäessään hallinnoiville tahoille että julkiset varat on käytetty vaikuttavasti ja tehokkaasti. 2) Ammatinharjoittajat ovat kiinnostuneita heidän omasta ja kollegoidensa ammatillisesta kehityksestä ja samalla he haluavat osoittaa muille tehneensä hyvää työtä YiA-ohjelman parissa (tämä koskee vain hankkeen vetäjien kyselyä). 3) Tutkijat ovat kiinnostuneita tiedosta ja ymmärryksestä niitä prosesseja ja seurauksia kohtaan joita koulunulkopuolinen oppiminen tuottaa nuorisokentällä. Yhteinen motivaatio on hakea, identifioida ja ymmärtää ohjelman laatua kaikissa muodoissaan ja tätä kautta olla osana rakentamassa parempaa eurooppalaista nuorisotyötä ja koulun ulkopuolista oppimista Euroopassa. Tutkimuslähtöinen seuranta ja YiA-ohjelman monitorointi voi auttaa tekemään ratkaisuja sen suhteen mitä voidaan

tehdä toisin tai mitä voidaan tehdä lisää, jotta Euroopan unionin nuoriso-ohjelman vaikuttavuus ja laatu paranevat jatkossa entisestään.

6.3 Tutkimuskysymys

Tutkimuskysymys tai paremminkin kysymykset liittyvät Youth in Action -ohjelman tavoitteisiin, piirteisiin ja prioriteetteihin. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Youth in Action -ohjelman toimivuutta ja sen vaikutuksia nuoriin. Tutkimuksen teemat muodostuvat Youth in Action -ohjelmasta ja sen tavoitteista, prioriteeteista sekä piirteistä. Tutkimuskysymys tai kysymykset pyrkivät selvittämään ohjelman vaikutuksia nuoriin teemoittain. Tutkimuskysymykset etsivät vastausta siihen miten ohjelma on vaikuttanut hankkeidensa kautta osallistuneisiin nuoriin ja miten ohjelman tavoitteet, prioriteetit ja piirteet ovat toteutuneet. Keskeisiä teemoja tai kysymysalueita ovat aktiivinen kansalaisuus, Eurooppa, eurooppalainen kansalaisuus, koulun ulkopuolinen oppiminen, nuorisopolitiikka, nuorten keskinäinen ymmärtäminen, sosiaalinen yhteenkuuluvuus, suvaitsevaisuus sekä syrjinnän vastaiseen toimintaan kannustaminen. Nämä tutkimuskysymykset tai teemat ovat eurooppalaisen nuorisopolitiikan kiintopisteitä. Tutkimuksessa arvioidaan näiden teemojen toteutumista ohjelman hankkeissa ja hankkeiden vaikutusta nuorten suhtautumisessa näihin tärkeisiin ja keskeisiin eurooppalaisen nuorisopolitiikan teemoihin.

6.4 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusmenetelmä tai metodi on se yksittäinen menetelmä tai menetelmien kokonaisuus, josta käytetään myös nimitystä tutkimusstrategia, jonka avulla tutkimusten menetelmälliset ratkaisut on tehty (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 1997, 132). Tietyn tutkimusmetodin tai useampien metodien avulla pyritään saamaan vastauksia tutkimusongelmaan tai tutkimuskysymyksiin. ”Yksittäisten tutkimusmetodien valinta riippuu valitusta tutkimustehtävästä tai tutkimuksen ongelmasta” (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 1997, 132). ”Joillekin sosiaalitieteilijöille on tyypillisintä survey aineiston tilastolliseen käsittelyyn perustuva tutkimustapa” (em, 132). Tällainen survey metodi on valittu myös tämän tutkimuksen menetelmäksi. Tämä valinta on tehty siksi, että kyseessä on survey aineisto ja survey aineiston analyysimenetelmä soveltuu erinomaisesti tämän tutkielman tyyliin ja rakenteeseen.

Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen paradigma korostaa yleispäteviä syyn ja seurauksen lakeja (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 1997, 139). Taustalla on niin sanottu realistinen ontologia, jonka mukaan todellisuus rakentuu objektiivisesti todettavista tosiasioista (Hirsjärvi ym. 139). Tämän ajattelutavan on synnyttänyt loogiseksi positivismiksi nimetty filosofinen suuntaus, joka korosti sitä, että kaikki tieto on peräisin suorasta aistihavainnosta ja loogisesta päättelystä, joka perustuu näihin havaintoihin (em., 139). Kvantitatiivisen tutkimuksen keskeisiä asioita ovat johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teoriat, käsitteiden määrittely, muuttujien muodostaminen taulukkomuotoon ja aineiston saaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä päätelmien teko havaintoaineiston tilastolliseen analysointiin perustuen, mm. tulosten kuvailu prosenttitaulukoiden avulla ja tulosten merkitsevyyden testaus. (em., 140). Olen tässä tutkimuksessa huomionnut kaikki edellä listatut kohdat. Sen sijaan listaan niin ikään kuuluvat, koejärjestelyjen ja aineiston keruun suunnitelmat sekä koehenkilöiden ja tutkittavien henkilöiden valinta on hoidettu etukäteen tutkimuslomakkeen laatijoiden toimesta.

Toinen pätevä nimi kvantitatiiviselle eli määrälliselle tutkimukselle on tilastollinen tutkimus (Heikkilä, 1998, 16). Tilastollisen tutkimuksen avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä sekä eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkittavassa ilmiössä tapahtuvia muutoksia (em., 16). Tilastollinen tutkimus edellyttää riittävän suurta ja edustavaa otosta (em., 16). Tilastollisen lähestymistavan omaksuneet tutkijat ovat perinteisesti keskittyneet toiminnan tulosten mittaamiseen, eivät taustalla vaikuttaneisiin prosesseihin, koska edellisestä odotettiin saavutettavan objektiivista, kvantitatiivista tietoa (Paajanen, Juntto & Sauli, 1998, 191). Tilastolliset päätelmät ovat luonteeltaan todennäköisyyksiä (Paajanen ym., 1998, 191). Niihin liittyvää matemaattista luottamusta voidaan kasvattaa suurentamalla havaintojen määrää analyysissa, eli suuremmalla otoskoolla saadaan helpommin tilastollisesti merkitseviä eroja (em., 191).

Sosiaali- kuten muissakin tieteissä toteutettava kvantitatiivinen- eli tilastollinen tutkimus tarvitsee usein kumppanikseen tilastotiedettä, joka tieteenalana tutkii miten erilaisiin mittauksiin ja havaintoihin perustuva tutkimus pitäisi tehdä (Nummenmaa, 2004, 17). Tilastollisten menetelmien tarkoituksena on helpottaa tutkimuksessa kerättyjen tietojen tulkitsemista ja näiden menetelmien avulla voidaan tiivistää tietoa sekä tehdä ilmiöitä koskevia päätelmiä ja malleja (Nummenmaa, 2004, 17).

Tämä tutkimus, kuten moni muukin tilastollinen tutkimus, hyödyntää analyysissä tilastotieteellistä SPSS-tietokoneohjelmaa. SPSS (IBM SPSS Statistics) on tilastotieteen analyysiin ja erityisesti käyttäytymis- ja yhteiskuntatieteiden tarpeisiin suunniteltu ohjelmisto, joka lienee myös yhteiskunta- ja käyttäytymistieteissä laajimmin käytössä oleva tilastollinen ohjelmisto (Nummenmaa, 2004, 9-10 ja 17). SPSS nopeuttaa analyysin tekoa ja tilastollisten taulukoiden muodostamista. Tutkimuksen analyysissä on hyödynnetty SPSS tilasto-ohjelmaa, jolla muun muassa muuttujien taulukointi ja ristiintaulukointi on tehty.

Kuten jo aiemmassa aineiston kuvailussa on kerrottu, tämän tutkimuksen aineisto on kerätty kyselylomakkeella, joka on postitettu Youth in Action -ohjelmaan osallistuneista koostuvalle vastaajaryhmälle sähköpostitse. Kysely on survey-tutkimuksen keskeinen menetelmä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 1997, 193). Survey-tutkimus kääntyy suomen kieleen kysely-tutkimuksena. Englannin kielen termi survey tarkoittaa sellaisia kyselyn, haastattelun ja havainnoinnin muotoja, joissa aineistoa kerätään standardoidusti ja joissa koehenkilöt muodostavat otoksen tai näytteen tietystä perusjoukosta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 1993). Standardoitavuus tarkoittaa sitä, että jos haluaa esimerkiksi saada selville, mikä koulutus vastaajilla on, tätä asiaa on kysyttävä kaikilta vastaajilta samalla tavalla (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 1993).

Survey kyselyn avulla kerätty aineisto käsitellään yleensä kvantitatiivisesti niin kuin tässäkin tutkimuksessa. Kokeelliset tutkimusasetelmat, strukturoidut haastattelut ja kyselyt ovat tässä suhteessa samanlaisia (mts., 193). Kyselytutkimusten etuna pidetään yleensä sitä, että niiden avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto; tutkimukseen voidaan saada paljon henkilöitä ja voidaan myös kysyä monia asioita, näin on myös tämän tutkimuksen kohdalla (mts., 195). Kyselytutkimukseen liittyy myös heikkouksia. Tavallisimmin aineistoa pidetään pinnallisena ja tutkimuksia teoreettisesti vaatimattomina. (mts., 195). Tämän tutkimuksen kohdalla aineisto voi olla toki niin sanotusti pinnallisempi kuin kvalitatiivisessa tutkimuksessa, jossa tutkija voi mahdollisesti päästä ikään kuin lähemmäs tutkittavaa. Toisaalta kvantitatiivinen survey-tutkimus on mahdollistanut monipuolisen kysymyksen asettelun ja ennen kaikkea sen, että otanta on varsin suuri. Tämä ei olisi käytännössä ollut mahdollista kvalitatiivisessa tutkimuksessa, jossa otanta olisi voinut jäädä varsin pieneksi 10-20 haastattelun kokonaisuudeksi. Näin ollen pidän survey-tutkimusta oikeana vaihtoehtona tähän tutkimukseen, jossa on varsin laaja ja monipuolinen kysely-aineisto käytettävänä. Kyselyn toteuttamisen päämuodot ovat 1) posti- ja verkkokysely ja 2) kontrolloitu kysely (mts., 196). Tässä tutkimuksessa on kyse posti- ja verkkokyselystä; kysely on toteutettu sähköpostin välityksellä. Posti ja verkkokyselyn etuina on nopeus ja vaivaton

aineiston saanti (mts., 196). Toisaalta suuren otannan kohdalla menetelmä on myös varsin kustannustehokas, nimenomaan kun kysely toimitetaan sähköpostitse tai verkossa. Suurimpana ongelmana on kato (mts., 196).

Kyselylomakkeella tehdyn tutkimuksen hyviä puolia ovat yleensä, se ettei tutkija ole vaikuttamassa vastaajiin ja heidän vastauksiinsa omalla läsnäolollaan toisin kuin esimerkiksi haastattelututkimuksessa (Aaltola & Valli, 2001, 101). Erityisesti nuorisoa tutkittaessa tämä saattaa olla tutkijan ja tutkimuksen kannalta merkittävä etu. Kyselylomake on myös verrattain luotettava, koska kaikki koehenkilöt eli vastaajat saavat kyselyn täysin samassa muodossa (Aaltola & Valli, 2001, 101). Kyselylomakkeessa voidaan myös esittää suuri määrä kysymyksiä, etenkin silloin jos lomakkeeseen on laadittu valmiit vastausvaihtoehdot (em., 101). Kyselylomaketutkimuksen haittapuolia on muun muassa se, ettei suurelle yleisölle eli valikoimattomalle joukolle lähetetty lomake ei yleensä tuota tulokseksi kovin korkeaa vastausprosenttia; parhaimmillaan vastauksia saadaan 30-40 prosenttia lähetetyistä lomakkeista. Muita haittapuolia on kysymysten väärinymmärtämisen mahdollisuus, jota voidaan kuitenkin merkittävästi vähentää selkeällä ja ymmärrettävällä kysymysten asettelulla (Aaltola & Valli, 2001, 102). Myös uusintakyselyjen toteuttamisen hankaluus, suuresta työmäärästä ja kestosta johtuen on omanlaisensa haittatekijä liittyen kyselylomakkeilla toteutettaviin tutkimuksiin (em., 102).

Tämän tutkimuksen vastausprosentti on 36 %, vaikka tosin kyseessä on valikoitu vastaaja joukko. Se että vastaajat ovat nuoria saattaa omalta osaltaan hieman heikentää vastausprosenttia. Kaikki nuoret eivät välttämättä koe pitkäkestoisesti sitoutuneensa YiA-ohjelmaan vaikka ovat siihen osallistuneet, ja näin ollen he ovat saattaneet jättää vastaamatta. Pääosa tämän tutkimuksen RAY-kyselyn vastauksia on monivalintakysymyksiä. Kyselystä löytyy myös muutamia avoimia kysymyksiä, joissa vastaajalle on jätetty tilaa vastata vapaasti kirjallisella vastauksella. Siinä mielessä tämä tutkimus eroaa perinteisestä survey-tutkimuksesta että perinteisessä surveyssa tutkimuskohteen joukko on satunnainen. Tässä tutkimuksessa joukko on ennalta valittu ja määritelty.

6.5 Tutkimuksen luotettavuus; Reliability ja Validityn arviointia

Tässä kappaleessa kuvaan tutkimuksen luotettavuutta (engl. Reliability) ja pätevyyttä (engl. Validity). Reliabilityä voidaan kuvata eri tavoin. Reliabilityssä on kyse tutkimuksen toistettavuudesta; esimerkiksi jos kaksi arvioijaa päätyy samaan tulokseen voidaan tutkimusta

pitää reliabelina (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2009, 231). ”Kvantitatiivisissa tutkimuksissa on kehitetty erilaisia tilastollisia menettelytapoja, joiden avulla voidaan arvioida mittareiden luotettavuutta” (em., 231). Reliabiliteetti eli luotettavuus ilmaisee toistettavasti käytetyn mittaus- tai tutkimusmenetelmän luotettavuuden ja toistettavuuden suhteessa mitattuun ilmiöön (Hiltunen, 2009, 9). Yleensä reliabiliteetin yhteydessä ilmoitetaan mittavirheestä ja reliabiliteettia on mahdollista arvioida esimerkiksi toistomittauksella (Hiltunen, 2009, 9).

Validiteetti (engl. Validity) eli pätevyys ilmaisee, kuinka hyvin mittaus- tai tutkimusmenetelmä jota tutkimuksessa on käytetty mittaa nimen omaan sitä tutkittavan ilmiön ominaisuutta mitä on tarkoituskin mitata (Hiltunen, 2009, 3). Toisin sanoen validiteetti kertoo ”mittaako tutkimus sitä, mitä sen avulla on tarkoitus selvittää” (Hiltunen, 2009, 3). Validiteetti kertoo vastaako tutkimustulosten analysoinnilla saatu tieto vallalla olevaa teoriaa. Kun tutkimuksen kohderyhmä ja tutkimuskysymykset ovat oikeat validiteetti on hyvä (Hiltunen, 2009, 3). Validiteetin puuttuessa tutkimuskysymykset eivät ole vastanneet siihen mitä on kysytty. Tässä tutkimuksessa validius on otettu huomioon kyselylomakkeen rakentamisessa sekä tutkimuskysymysten pohdinnassa ja kysymysten suhteessa tutkimustuloksiin. On siis varmistettu että tutkimuksen teoria ja aineiston analyysi ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa. Tutkimuslomakkeen väittämät ovat tiiviisti yhteydessä teoriaan, joka pohjautuu Youth in Action -ohjelman tavoitteisiin ja prioriteetteihin sekä hankekohtaisiin tavoitteisiin ja painopisteisiin. Näin teoria ja aineisto käyvät niin sanotusti vuoropuhelua keskenään ja tutkimus on validiteetiltaan hyvä.

6.6 Ristiintaulukointi

Ristiintaulukointi on väline muuttujien jakautumisen ja niiden välisten riippuvuuksien tutkimiseen (FSD, 1, 2013). Riippuvuus- tai riippuvuustarkastelussa selvitetään sitä, onko selitettävän muuttujan jakauma erilainen selittävän muuttujan eri luokissa (FSD, 1, 2013). Ristiintaulukoinnissa tarkastellaan ehdollisia jakaumia, mikä tarkoittaa että mielenkiinnon kohteena olevan selitettävän muuttujan jakaumaa tarkastellaan selittävän muuttujan eri luokissa (FSD, 1, 2013). Analyysin selkeyden vuoksi on ristiintaulukointia käytettäessä tarpeellista laskea prosenttiosuudet eli käyttää suhteellista jakaumaa. Tämä siksi, että selitettävän muuttujan arvot jakautuvat vain harvoin tasaisesti selittävän muuttujan luokkiin. (emt, 1, 2013). Ristiintaulukointi on analyysimenetelmien perusmenetelmä, joka on säilyttänyt vahvan aseman akateemisten tutkimusten ja opinnäytetöiden parissa monelta osin yksinkertaisuutensa ja konkreettisuutensa vuoksi (Alkula, Pöntinen & Ylöstalo, 2002, 13). Ristiintaulukoinnin eräs vahvuus on myös siinä

että sen avulla tuloksia voidaan esittää hyvinkin laajalle lukijakunnalle, ilman että lukijoilla olisi välttämättä tieteellistä peruskoulutusta (Alkula, Pöntinen & Ylöstalo, 2002, 13).

7. Analyysi

Tässä tulosluvussa analysoidaan ja kerrotaan kvantitatiivisen analyysin perusteella saaduista tutkimustuloksista. Tulosten analysointi on jaettu eri kategorioihin tai osiin, keskeisten tutkimusaiheiden- ja kysymysten mukaan. Tällä kategorisoinnilla pyritään selkeyttämään aineiston analyysia ja löytämään selkeämmin vastauksia tutkimuskysymyksiin. Ensimmäisessä temaattisessa kategoriassa on ohjelman tavoitteisiin ja prioriteetteihin kuuluva ”aktiivinen kansalaisuus”, toisessa osiossa on ”suvaitsevaisuuteen” liittyvät kysymykset. Kolmannen kategorian muodostaa ”sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja nuorten keskinäiseen ymmärrykseen” liittyvät kysymykset. Neljännessä kappaleessa käsitellään ”Euroopan kansalaisuutta” kysymyksineen. Viidennessä kategoriassa käsitellään ”kulttuurien monimuotoisuutta”. Kuudennessa kategoriassa siirrytään Youth in Action –ohjelman piirteisiin ja käsitellään ”koulun ulkopuoliseen oppimiseen” liittyviä kysymyksiä. Seitsemäs kategoria muodostuu ”syrjinnän vastustamiseen” liittyvistä teemoista. Näiden aineistoa teemoittain käsiteltävien kappaleiden jälkeen siirrytään johtopäätöksiin ja pohdintaan, jossa tarkastellaan vielä kootusti tutkimustuloksia ja pohditaan tutkimukseen ja tutkimusprojektiin liittyviä asioita.

Analyysissa on erotettu kaikissa kysymyksissä kolme vastaajaryhmää jotka ovat kaikki vastaajat, Nuorten ryhmätapaamisiin osallistuneet sekä Eurooppalaiseen vapaaehtoistyöhön (EVS, European Voluntary Service) osallistuneet vastaajat. Jokaisessa analyysissa esitetyssä kuviossa on annettu n-luvut eli vastaajien lukumäärät kunkin väitteet kohdalla muodossa (n=kaikki vastaajat; nuorten ryhmätapaaminen; EVS).

7.1 Hankekohtainen analyysi

Tähän hankekohtaiseen analyysiin on valittu kaksi keskeistä ja osallistujamäärältään suosituinta hanketyyppiä jotka ovat Nuorten ryhmätapaaminen 176:lla osallistujalla (52,7 prosenttia kaikista vastaajista on osallistunut tämän hanketyypin hankkeeseen) sekä EVS eli Eurooppalainen Vapaaehtoispalvelu (engl. European Voluntary Service) 49:llä osallistujalla (14,7 prosenttia vastaajista). Näihin kolmeen hanketyyppiin on osallistunut 334 vastaajaa 488 vastaajan kokonaismäärästä eli 68,4 prosenttia kaikista kyselyyn vastaajista.

7.1.1 Nuorten ryhmätapaaminen

Nuorten ryhmätapaamisten sukupuolijakauma kaikista vastaajista on 54,5 prosenttia naispuoleisia vastaajia (96 vastaajaa) ja 25,0 prosenttia miesvastaajia (44 vastaajaa). 36 vastaajaa eli 20,5 prosenttia kaikista vastaajista ei ole ilmoittanut sukupuolta; sukupuolensa ilmoittaneista vastaajista naisia on 68,6 prosenttia ja miehiä 31,4 prosenttia. Vastaajien iän keskiarvo Nuorten ryhmätapaamisissa on 23,36 vuotta ja mediaani-ikä 21,0 vuotta. Noin 2/3 vastaajasta on naisia ja 1/3 vastaajasta miehiä, joten jakauma on kohtuullisessa määrin naisvoittoinen.

7.1.2 EVS -hankkeet

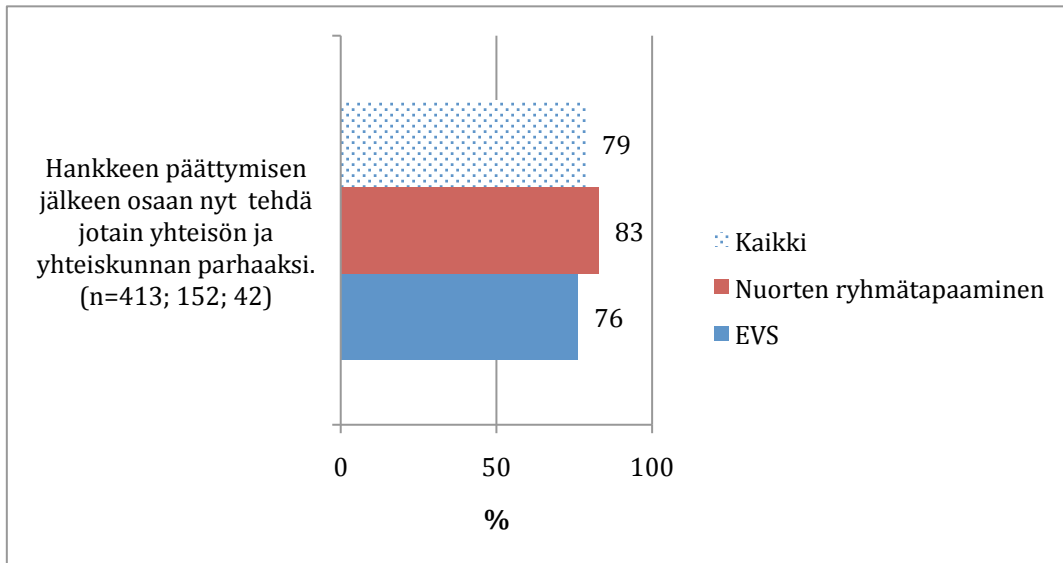
Eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun kohdalla sukupuolensa ilmoittaneista vastaajista 59,2 prosenttia vastaajista (29 vastaajaa) on naisia ja 22,4 prosenttia miehiä (11 vastaajaa). Kato on 18,4 prosenttia eli 9 vastaajista ei ole syystä tai toisesta ilmoittanut sukupuoltaan. Sukupuolensa ilmoittaneista vastaajista 72,5 prosenttia on naisia ja 27,5 miehiä joten myös tämän hankkeen osallistujapopulaatio koostuu enemmässä määrin naisista kuin miehistä. Vastaajien ikä keski-arvo on 25,08 vuotta ja ikämediaani 23,50 vuotta, joten EVS osallistajat ovat keskimäärin hieman vanhempia kuin nuorten ryhmätapaamisiin osallistajat.

7.2 Analyysi taulukoittain

7.3 Tavoitteet ja Prioriteetit

7.3.1 Aktiivinen kansalaisuus

Kysymys 1. (lomakkeessa kysymys 11., 11_7) Hankkeeseen osallistumisen ansiosta osaan nyt paremmin...

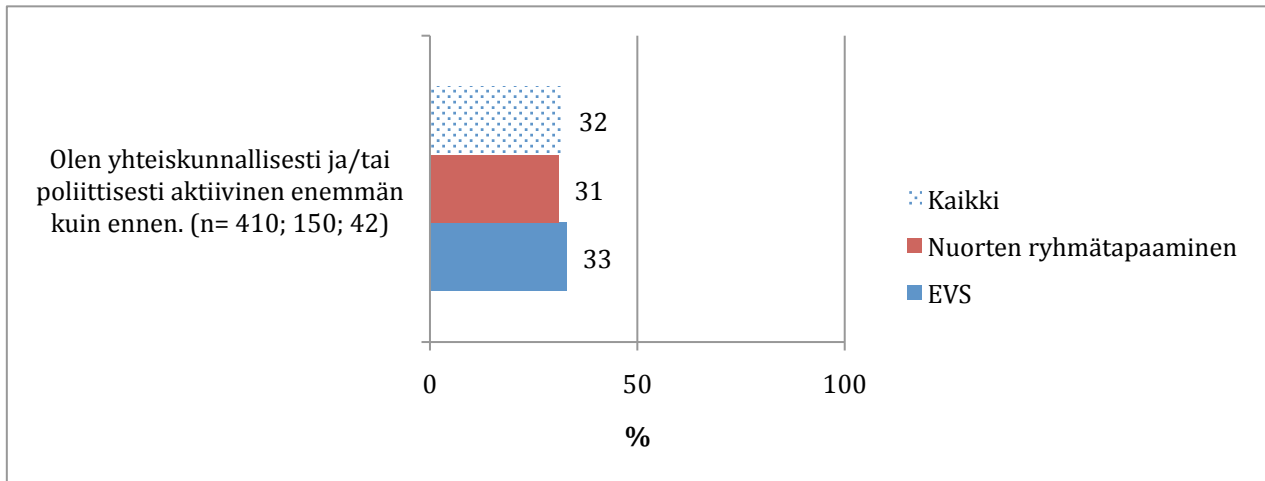
kuvio 1. Yhteisön ja yhteiskunnan parhaaksi toimiminen. Väitteeseen myönteisesti vastanneiden osuus.

N eli vastaajien lukumäärä tämän kysymyksen kohdalla: Kaikki vastaajat n=413, Nuorten ryhmätapaamiset n=152, EVS n=42.

Tämän kysymyksen vastaukset on luokiteltu kahteen luokkaan: ehdottomasti / eri mieltä ja en erityisesti / en lainkaan. Taulukossa on esitetty kysymykseen myönteisesti vastanneiden osuus.

Kuten kuviosta käy ilmi on hankkeet motivoineet osallistujia merkittävästi yhteisöllisen ja yhteiskunnalliset edun mukaiseen toimintaan. Noin kahdeksankymmentä prosenttia vastaajista, kokee hankkeen jälkeen osaavansa tehdä jotain yhteisön tai yhteiskunnan parhaaksi. Nuorten ryhmätapaamisten ja EVS:n ero ei ole kuin 5 prosenttia ryhmätapaamisten hyväksi. Tämän kysymyksen perusteella siis YiA-ohjelma on pystynyt vaikuttamaan aktiivisen kansalaisuuden syntymiseen ja rakentamaan osallistuneista nuorista aiempaa aktiivisempia ja yhteiskunnan hyväksi toimimiseen kykenevämpiä kansalaisia.

Kysymys 2. (lomakkeessa kysymys 12., 12_1) Millainen vaikutus hankkeella oli sinuun...

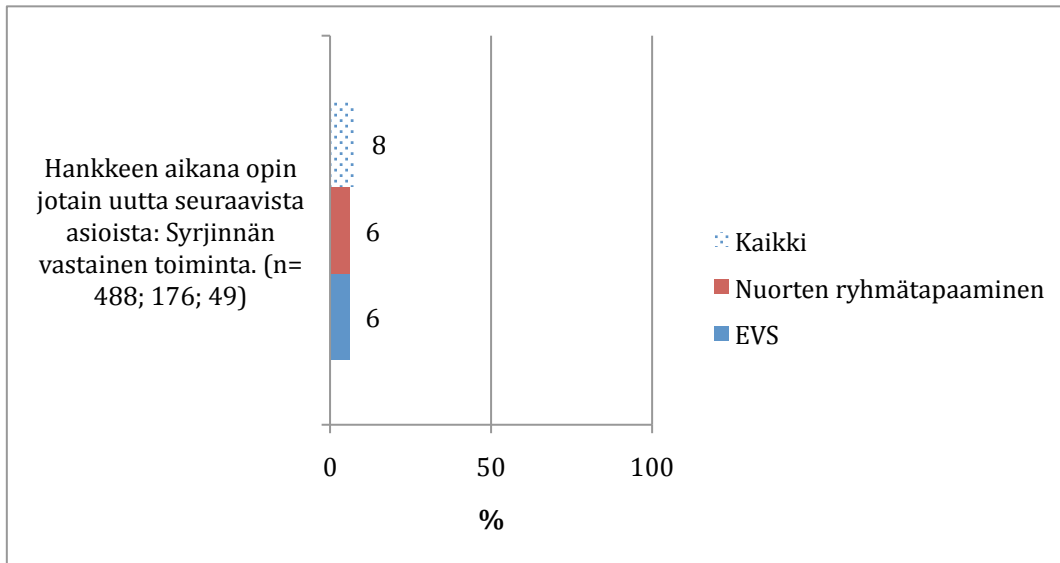
kuvio 2. Vaikutus yhteiskunnalliseen ja/tai poliittiseen aktiivisuuteen suhteessa aikaisempaan.

Taulukossa on esitetty niiden osuus, jotka ovat ilmoittaneet asian lisääntyneen omalla kohdallaan. Vastaajien lukumäärä eli N on 410 kaikkien vastaajien kohdalla, nuorten ryhmätapaamiset N=150, EVS N=42.

Eräs Youth in Action -ohjelman keskeisistä tavoitteista on tehdä nuorista aktiivisia eurooppalaisia kansalaisia. Tämän kysymyksen kohdalla nuorten aktivoiminen yhteiskunnalliseen tai poliittiseen toimintaan ei näytä kovin hyvin onnistuneen. Vain noin kolmannes nuorista kokee hankkeen lisänneen heidän aktiivisuuttaan tällä saralla. Hankekohtaiset erot eivät ole kuin muutaman prosenttiyksikön luokkaa.

7.3.2 Suvaitsevaisuus

Kysymys 3. (lomakkeessa kysymys 10., 10_10) Hankkeen aikana opin jotain uutta seuraavista asioista: syrjinnän vastainen toiminta

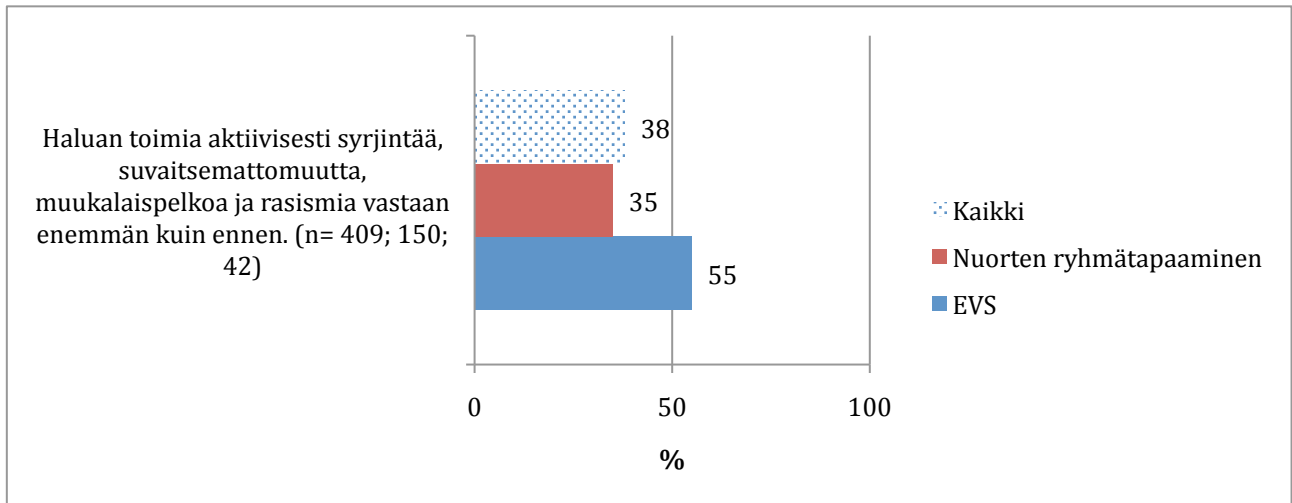

kuvio 3. Oppiminen hankkeen aikana liittyen syrjinnän vastaiseen toimintaan.

Kysymyksen tyyli on selkeä: valittu / ei valittu. Taulukossa on esitetty kysymykseen myönteisesti vastanneiden osuus. Kaikkien vastaajien N eli lukumäärä on 488 vastaajaa, nuorten ryhmätapaamisten kohdalla 176 vastaajaa ja EVS vapaaehtoispalvelussa 49 vastaajaa.

Vaikutus liittyen syrjinnän vastaiseen toimintaan on erittäin pientä; kokonaisjoukossa 8 prosenttia ja ryhmätapaamisissa ja EVS:ssä ainoastaan 6 prosenttia. Tämän tuloksen perusteella voidaan todeta että hankkeet ovat onnistuneet promotoimaan syrjinnän vastaista toimintaa, keskeinen YiA-prioriteetti sekin, erittäin heikosti. Luultavasti hankkeiden teemat eivät ole liittyneet aiheeseen eikä syrjinnän vastaisuutta ole käsitelty hankkeissa juuri lainkaan. Tämä on negatiivinen asia hankkeen onnistumisen kannalta siinä mielessä että myös syrjinnän vastaista toimintaa tulisi käsitellä hankkeiden parissa. Tämä tulos kertoo siitä että jatkossa syrjinnän vastaiseen toimintaan ja siihen liittyvän informaation levittämiseen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota eurooppalaisten nuorisopoliittisten ohjelmien parissa.

Kysymys 4. (lomakkeessa kysymys 12.) Millainen vaikutus hankkeella oli sinuun?

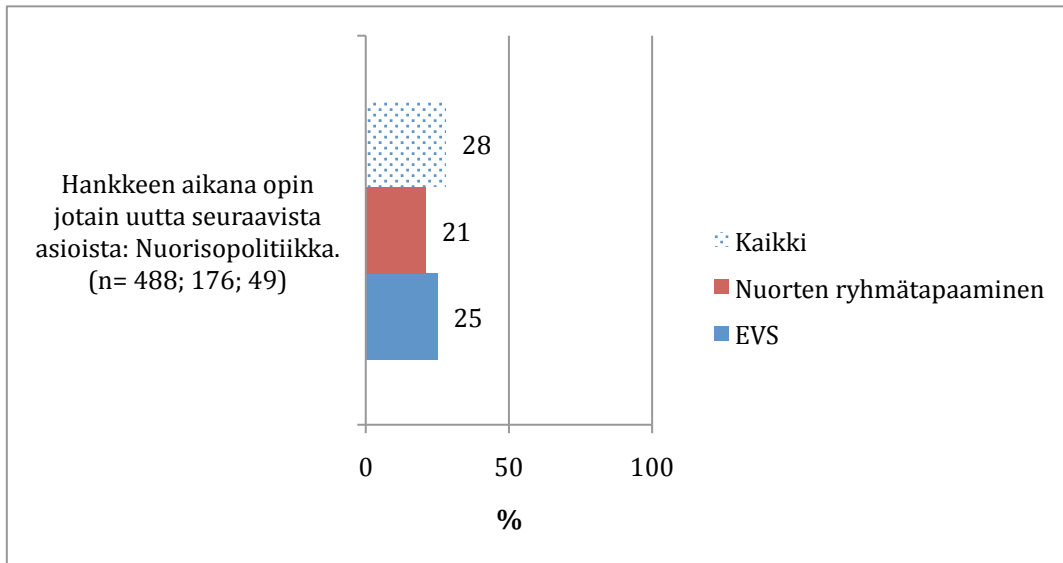
kuvio 4. Halu toimia syrjintää, suvaitsemattomuutta ja rasismia vastaan.

Taulukossa on esitetty niiden osuus, jotka ovat ilmoittaneet asian lisääntyneen omalla kohdallaan. N=409 kaikkien vastaajien kohdalla, ryhmätapaamisissa 150 ja EVS:ssa 42.

Myöskään tässä syrjintää, suvaitsemattomuutta ja rasismia ja niitä vastustavaa toimintaa mittaavassa kysymyksessä vaikutus ei ole esimerkiksi ”aktiiviseen kansalaisuuteen” liittyvien vaikutusten luokkaa. Vaikutus on kuitenkin huomattavasti merkittävämpää kuin pelkkää syrjinnän vastaisuutta mitanneessa kysymyksessä. EVS:een osallistuneista vastaajista kokee halua tällaiseen toimintaan osallistumiseen 20 prosenttiyksikköä suurempi osuus kuin ryhmätapaamisiin osallistuneista. Tätä eroa voidaan pitää jossain määrin merkittävänä. Tuloksen syynä voi olla, että EVS:n hankkeet ovat liittyneet enemmän tämän tyyppiseen syrjinnän vastaiseen toimintaan ja ne ovat myös pidempiä kuin ryhmätapaamiset, mikä myös mahdollistaa suuremman vaikutuksen kehittymisen.

7.3.3 Sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja nuorten keskinäinen ymmärtämys

Kysymys 5. (lomakkeessa kysymys 10., 10_11) Hankkeen aikana opin jotain seuraavista asioista... Nuorisopolitiikka.

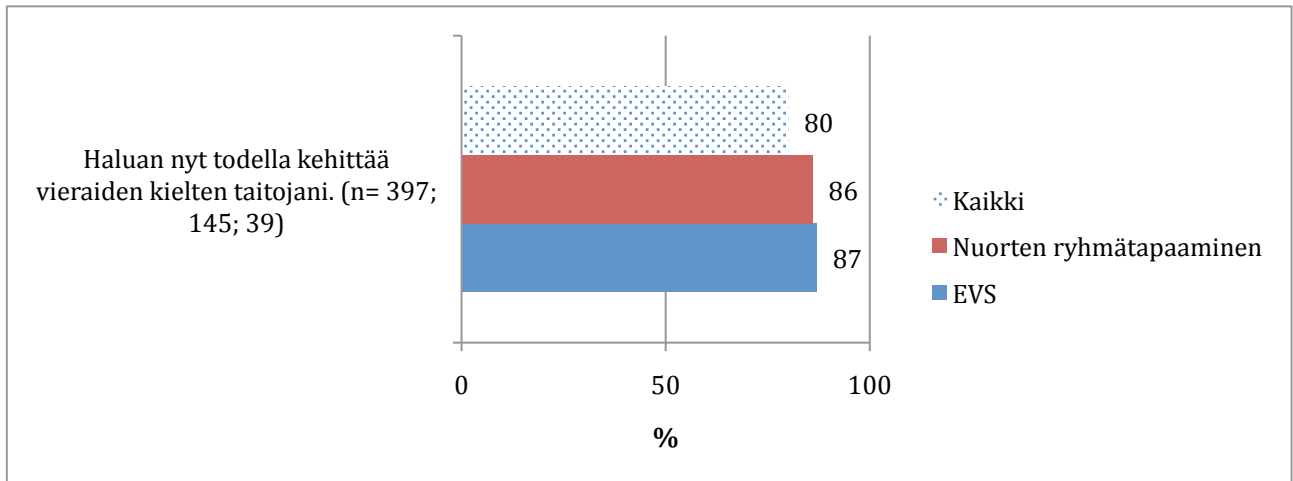

kuvio 5. Nuorisopolitiikasta oppiminen hankkeen ansiosta.

Taulukossa on esitetty kysymykseen myönteisesti vastanneiden osuus. N eli vastaajien lukumäärä on 488 kaikkien vastaajien kohdalla, ryhmätapaamisissa 176 ja Eurooppalaisessa vapaaehtoispalvelussa (EVS) 49.

Vaikka YiA-ohjelma on Euroopan unionin keskeinen nuorisopoliittinen ohjelma, eivät osallistujat ole ohjelman kautta oppineet nuorisopolitiikasta erityisen paljoa. Ohjelmien tavoitteet ovat nuorisopoliittisia mutta keskittyvät muihin aiheisiin kuin itsestään nuorisopolitiikasta tiedottamiseen, joten näin tämä aspekti on saattanut jäädä monelta osallistujalta ikään kuin huomaamatta. Vaikutus on ollut kaikkien hankkeiden ja EVS:n kohdalla hieman muttei merkittävästi parempaa kuin ryhmätapaamisissa.

Kysymys 6. (lomakkeessa kysymys 14., 14_4) Vaikutus vieraiden kielten opiskelumotivaatioon..

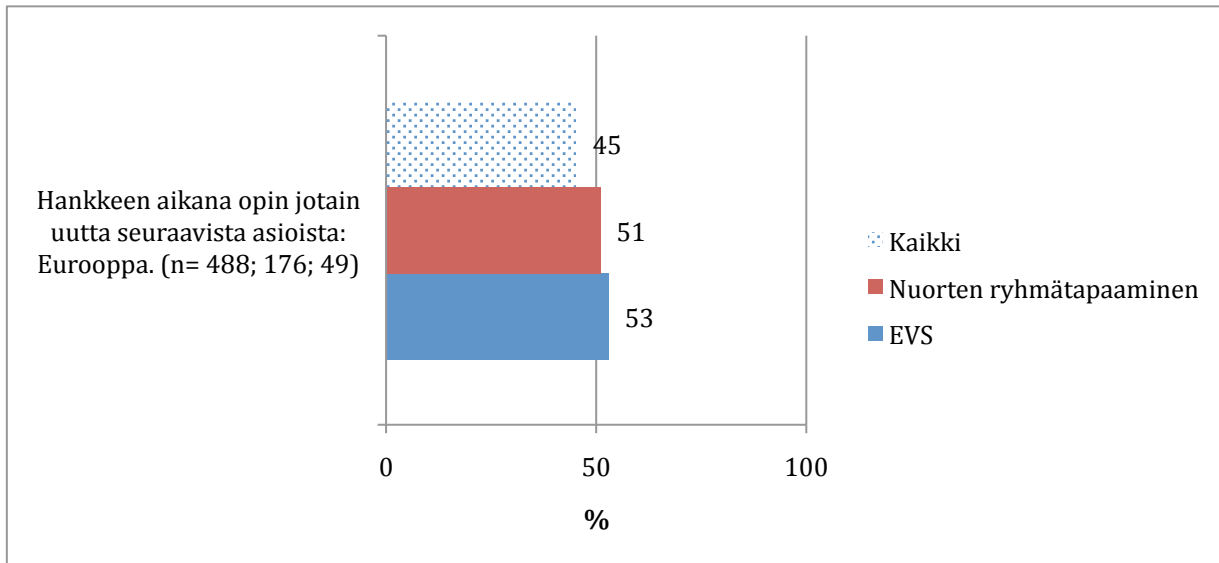
kuvio 6. Myönteinen vaikutus kielten opiskelumotivaatioon.

Kysymyksen vastaukset on luokiteltu kahteen luokkaan: ehdottomasti / samaa mieltä ja en erityisesti / en lainkaan. Taulukossa on esitetty kysymykseen myönteisesti vastanneiden osuus. N on 397 kaikkien vastaajien kohdalla, 145 ryhmätapaamisissa ja 39 Eurooppalaisessa vapaaehtoispalvelussa (EVS).

Halukkuus vieraiden kielten taitojen kehittämiseen on kasvanut hankkeiden parissa merkittävästi. Ulkomailla oleskelu ja ulkomaalaisiin ihmisiin ja etenkin omaa ikäluokkaa edustaviin ihmisiin tutustuminen on omiaan lisäämään vieraiden kielten opiskelumotivaatiota. Käytännön kokemusten kautta nuoret ovat oppineet huomaamaan ja oppimaan käytännön kautta kuinka vieraiden kielten osaamisesta on merkittävää hyötyä oman maan rajojen ulkopuolella ja miksei myös omassa asuinmaassa. Tämä saattaa esimerkiksi peruskoulussa usein jäädä huomaamatta kun käytännön kontaktit vieraita kieliä puhuviin ihmisiin saattavat olla hyvin vähäisiä.

7.3.4 Euroopan kansalaisuus

Kysymys 7. (lomakkeessa kysymys 10., 10_1) Hankkeen aikana opin jotain uutta seuraavista asioista: Eurooppa

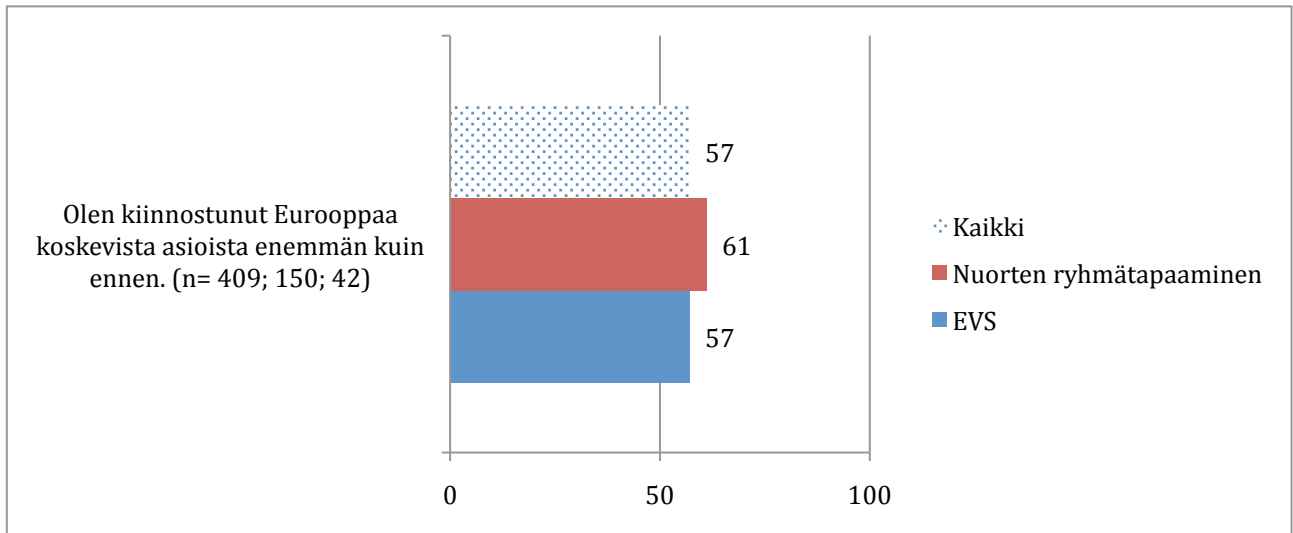

kuvio 7. Oppiminen liittyen Eurooppaan.

Kysymys on selkeä valittu / ei valittu ja taulukossa on esitetty prosentit niistä, jotka ovat valinneet kohdan. N on 488 kaikkien vastaajien kohdalla, 176 ryhmätapaamisissa ja 49 EVS vapaaehtoispalvelussa.

Youth in Action –ohjelman keskeisimpiä tavoitteita on kasvattaa nuoria eurooppalaisuuteen ja rakentaa sekä vahvistaa eurooppalaisuuden kokemista ja eurooppalaista identiteettiä nuorten keskuudessa. Noin puolet vastaajista kokee hankkeen aikana oppineensa jotain Euroopasta. Koska aihe on näin keskeinen voisi odottaa että vaikutus olisi suurempaa kuin 50 prosentin luokkaa. Ryhmätapaamisten ja eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun kohdalla vaikutus on vain hieman suurempaa kuin kaikkien vastaajien kategoriassa. Varmaan hankkeissa oppii välttämättä jotain Euroopasta, koska hankkeet ovat yleensä yhteiseurooppalaista toimintaa jossa nuoret myös matkustavat johonkin toiseen EU-maahan. Voi olla että monet nuorista eivät ole suoraan kokenut oppineensa aiheesta vaikka niin sanottua piilevää, oppijalta itseltään huomaamatonta, oppimista olisikin tapahtunut.

Kysymys 8. (lomakkeessa kysymys 12., 12_2) Olen kiinnostunut Eurooppaa koskevista asioista enemmän kuin ennen...

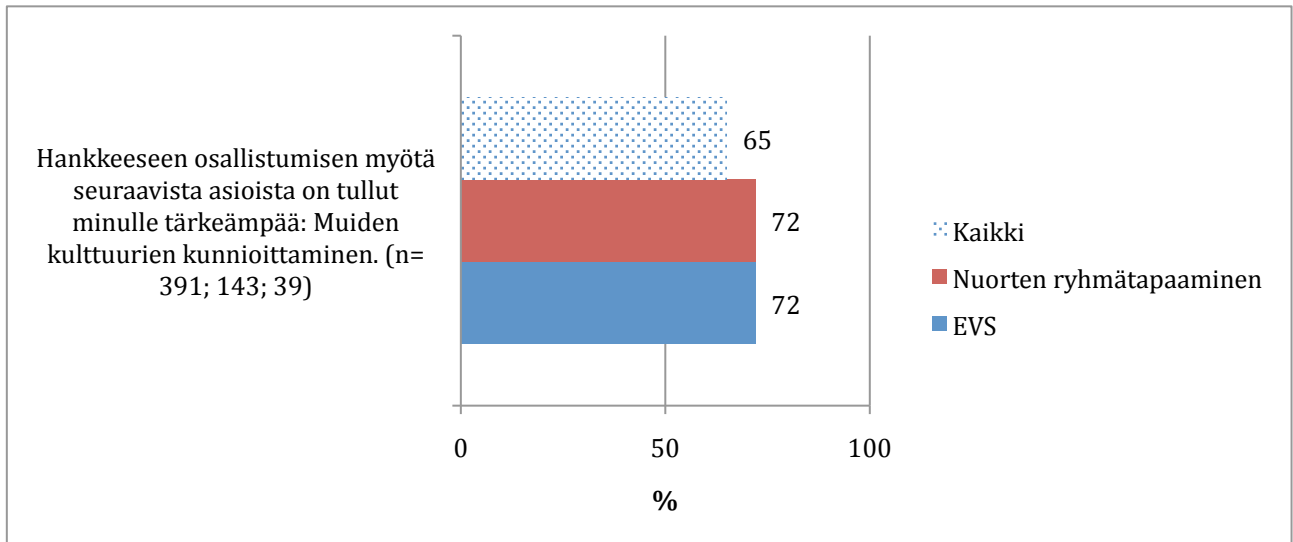
kuvio 8. Kiinnostuksen kasvu liittyen Eurooppaa koskeviin asioihin.

Taulukossa on esitetty niiden vastaajien osuus, jotka ovat ilmoittaneet asian lisääntyneen omalla kohdallaan. N eli vastaajien lukumäärä 409 kaikkien vastaajien kohdalla, 150 nuorten ryhmätapaamisissa ja 42 EVS palvelussa.

Hankkeet ovat lisänneet kiinnostuneisuutta Eurooppa koskevista asioista kohtalaisesti tai kohtalaisen merkittävästi mutta ei kuitenkaan erityisen merkittävästi. Kuitenkin yli puolet vastaajista kokee vaikutusta tämän kysymyksen kohdalla, joten merkittävyyttä löytyy vaikka voisi myös olettaa suurempaa vaikutusta Eurooppaa koskeviin asioihin liittyvän kiinnostuksen kasvuun.

7.3.5 Kulttuurien monimuotoisuus

Kysymys 9. (lomakkeessa kysymys 16., 16_12) Hankkeeseen osallistumisen myötä seuraavista asioista on tullut minulle...

kuvio 9. Muiden kulttuurien kunnioittamisen merkityksen tärkeyden lisääntyminen.

Taulukossa on esitetty niiden osuus, joille asia on muuttunut tärkeämmäksi. N eli vastaajien lukumäärä kaikkien vastaajien kohdalla 391, nuorten ryhmätapaamisissa 143 ja EVS palvelussa 39.

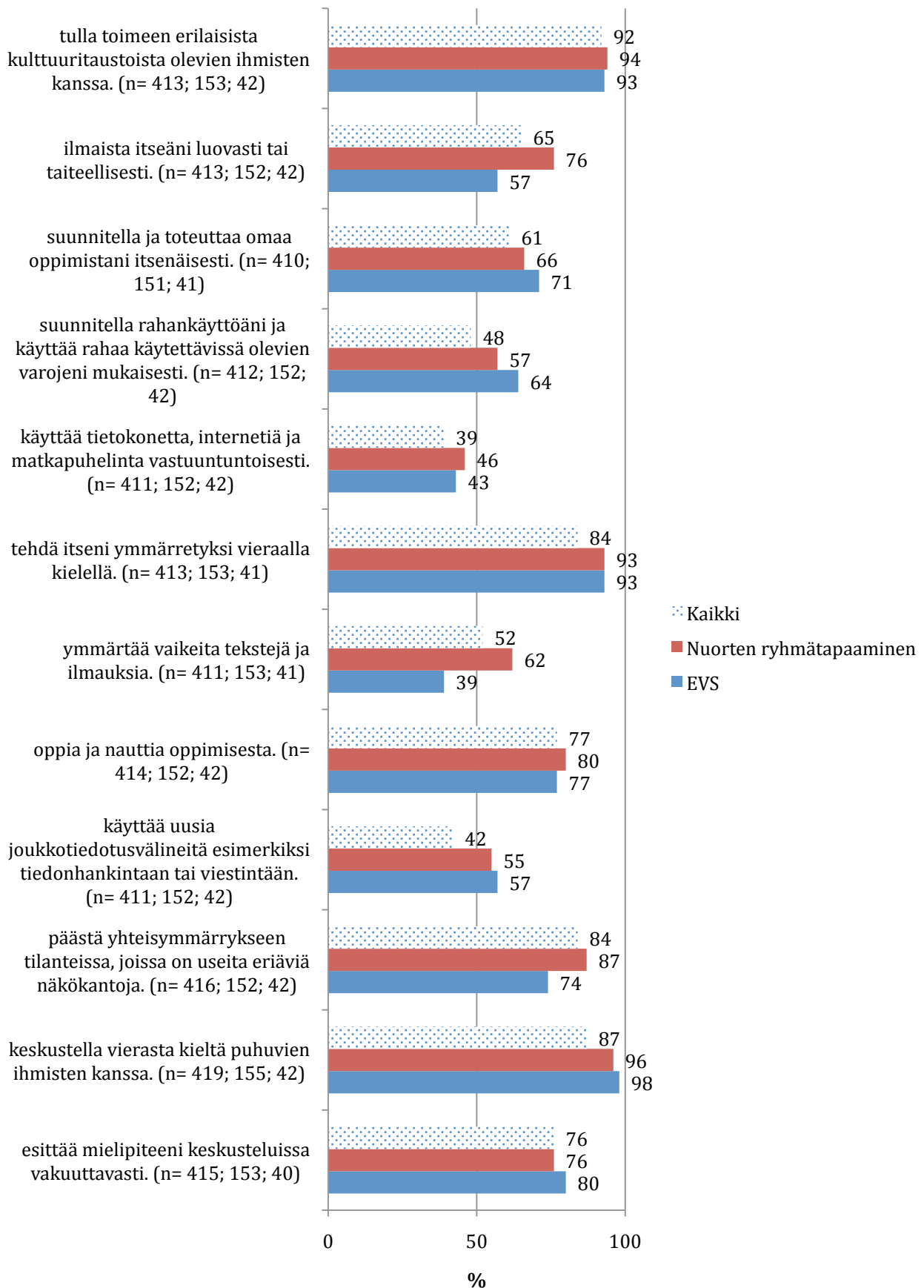
Muiden kulttuurien kunnioittaminen on kasvanut merkittävästi hankkeiden osallistujien keskuudessa. Tämä selittyy sillä, että hankkeisiin osallistuvat nuoret ovat päässeet hankkeissa tutustumaan muihin kulttuureihin ja muista kulttuureista tuleviin ihmisiin. Tällainen käytännön tutustuminen ja oppiminen on tehokasta ja vaikutus nuoriin onkin näin ollut merkittävää. Ohjelma ja sen hankkeet ovat siis onnistuneet verrattain hyvin tämän teeman kohdalla.

7.4 Piirteet

7.4.1 Koulun ulkopuolinen oppiminen

Kysymys 9. (lomakkeessa kysymys 11.) Hankkeeseen osallistumisen ansiosta osaan nyt paremmin...

Hankkeeseen osallistumisen ansiosta osaan nyt paremmin ...

kuvio 10. Erilaisten käytännön ominaisuuksien tai taitojen parantuminen.

Tämän kysymyksen ja sen alakohtien kohdalla vastaukset on luokiteltu kahteen luokkaan: ehdottomasti / samaa mieltä ja en erityisesti / en lainkaan. Taulukossa on esitetty kysymykseen myönteisesti vastanneiden osuus.

Koulun ulkopuolisen oppimisen mahdollistaminen ja sen lisääminen vaikutuksineen on eräs Youth in Action –ohjelman keskeisistä tavoitteista ja sen tähden tämä koulun ulkopuolista oppimista analysoiva kuviokin on varsin laaja-alainen. Erilaisten koulun ulkopuolisen oppimisen yksityiskohtaisempien teemojen vaikutukset näyttävät eroavan toisistaan verrattain paljon. Kuitenkaan vertailun kohteena olevat ryhmätapaamiset ja EVS eivät eroa vaikutusiltaan kovinkaan merkittävästi, vain muutamissa kysymyksissä on isompia hankekohtaisia eroavaisuuksia.

Vaikutus siihen miten nuoret kokevat tulevansa toimeen erilaisista kulttuuritaustoista olevien ihmisten kanssa on erittäin suurta; yli yhdeksänkymmentä prosenttia niin kaikkien vastaajien kuin vertailtujen kahden hanketyypin kohdalla. Tämä kertoo siitä kuinka tällainen kansainvälinen hanke rohkaisee nuoria kansainvälistymiseen ja näin ollen he tulevat myös itsevarmemmiksi kommunikaatiossa vieraista maista tulevien ihmisten kanssa niin sosiaalisten tekijöiden kuin kielitaidonkin vahvistumisen suhteen.

Etenkin ryhmätapaamisten kohdalla luova ja taiteellinen ilmaisu on lisääntynyt merkittävästi ja EVS:n kohdalla vaikutus on kohtalaisen suurta.

Myös taidot ja kyvyt oman oppimisen itsenäiseen suunnitteluun ovat hankkeiden ansiosta lisääntyneet; kaikkein vahvemmin EVS ryhmässä, jossa nuoret todennäköisesti joutuvat työskentelemään monia hanketyyppejä itsenäisemmin ja näin ollen myös itsenäisen suunnittelun taito on lisääntynyt hieman muita hanketyyppejä merkittävämmän.

Koulun ulkopuolisen oppimisen laaja-alaiseen käsitteeseen on sisällytetty myös itsenäisen rahankäytön suunnittelu ja toteutus joka on kaikkien vastaajien ryhmässä lisääntynyt kohtalaisesti, ryhmätapaamisissa hieman kaikkien hankkeiden keskiarvoa enemmän ja pitkäkestoisemmissa ja enemmän itsenäisyyttä vaativissa EVS-hankkeissa kohtalaisen merkittävästi. Tietokoneen ja

matkapuhelimen käytön vastuuntunto on niin ikään hankkeiden vaikutuksesta lisääntynyt muttei niin merkittävästi kuin monet muut koulun ulkopuoliseen oppimiseen sisällytetyt teemat.

Eräs kaikkien suurimmista vaikutuksista kohdistuu itsensä ymmärrettäväksi tekemiseen vieraalla kielellä, mikä on myös tärkeä oppimisen kohdealue Youth in Action –ohjelmassa. Kaikista vastaajista 84 prosenttia kokee vaikuttavuutta tässä teemassa ja ryhmätapaamisissa ja EVS -vapaaehtoispalvelussa jopa 93 prosenttia. Ulkomaalaisten nuorten kanssa tekemisissä oleminen on luonnollisestikin varsin tehokas tapa parantaa kielitaitoa ja ennen kaikkea luoda rohkeutta vieraan kielen käyttöön ja kommunikaatioon.

Myös vaikeiden tekstien ja ilmausten ymmärtäminen on hankkeiden ansiosta lisääntynyt. Ryhmätapaamisten kohdalla hieman keskiarvoa enemmän ja EVS –vapaaehtoispalvelussa muita hankkeita heikommin.

Oppiminen ja siitä nauttiminen on niin ikään lisääntynyt hankkeisiin osallistuneiden nuorten keskuudessa merkittävästi. Tämä kertoo ohjelmien organisoinnin onnistumisesta ja ohjaajien ammattitaidosta ja siitä että nuorille on onnistuttu luomaan rutkasti positiivisia oppimiskokemuksia hankkeiden yhteydessä. Hankekohtaiset erot ovat varsin pieniä tämän kysymyksen yhteydessä.

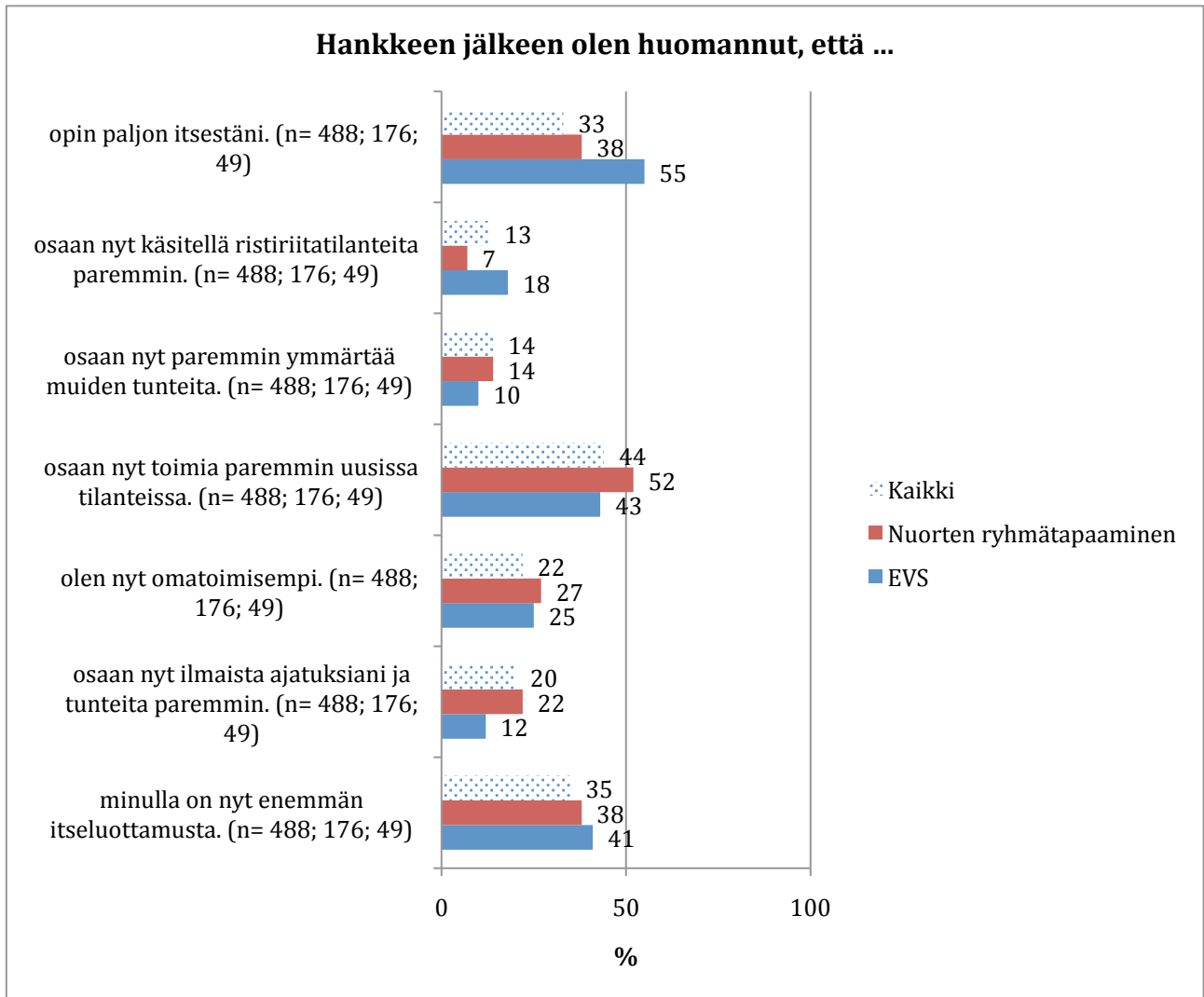
Eräs koulun ulkopuolisen oppimisen teema on joukkotiedotusvälineiden käyttö tiedonhankintaan ja viestintään. Vaikutus on verrattain pientä suhteessa muiden koulun ulkopuolisen oppimisen teemojen vaikutusten keski-arvoon mutta kokonaisuudessaan kuitenkin kohtalaista kaikkien vastaajaryhmien vaikutusprosentin ollessa 42 prosenttia ja vertailtavien hankeryhmien 55 ja 57 prosenttia.

Kyky saada aikaan yhteisymmärrystä tilanteissa, joissa on eriäviä näkökantoja on myös merkittävästi lisääntynyt hankkeissa. Kaikkein suurinta vaikutus on ryhmätapaamisissa ja hieman heikompaa EVS:ssa. Tämän voi sanoa johtuvan siitä että ryhmätapaamiset ovat pääosin ryhmässä toimimista, siinä missä EVS -vapaaehtoispalveluun osallistuvat nuoret työskentelevät enemmän itsekseen tai työyhteisöissä, joissa toiminta ei pääosin ole Youth in Action -ohjelmaa varten rakennettua toisin kuin ryhmätapaamisten kohdalla.

Valmiudet ja kyvyt keskustella vierasta kieltä puhuvien ihmisten kanssa ovat lisääntyneet erittäin merkittävästi ja onkin yksi niistä teemoista koko tutkimuksessa, jonka vaikutus on hankkeiden ansiosta kaikkein suurinta. Jopa 98 prosenttia EVS -vapaaehtoispalveluun osallistuneista ja 96 ryhmätapaamisiin osallistuneista pitää vaikutusta positiivisena, kaikkien hankkeiden kohdalla vaikutus on hieman pienempää (87 %) mutta kuitenkin hyvin merkittävää sekin. Eräs merkittävämmistä koulun ulkopuolisen oppimisen teemoista ja ohjelman tavoitteista, joihin hankkeilla on ollut vaikutusta on nimenomaan kielitaidon paraneminen ja ennen kaikkea itsevarmuus vieraalla kielellä kommunikointiin. Tässä asiassa ohjelman voi sanoa onnistuneen erinomaisesti mikä on tärkeää monienkin tavoitteiden kannalta. Vieraalla kielellä kommunikoinnin taidolla on merkitystä erityisesti nuorten keskinäiseen ymmärrykseen mutta myös eurooppalaisen identiteetin ja eurooppalaisen kansalaisuuden rakentumiseen ja vahvistumiseen. Nuoret ovat myös merkittävässä määrin hankkeiden ansiosta lisänneet taitoa esittää mielipiteensä keskusteluissa vakuuttavasti. Vertailtavien hanketyyppien kohdalla ei tässä ole suurta eroa.

Kaiken kaikkiaan koulun ulkopuolinen oppiminen on hankkeiden ansiosta vahvistunut merkittävästi. Erityisesti kielitaidon ja vieraankielen käytön lisääntyminen on ollut erittäin merkittävää kun taas joidenkin käytännön asioiden oppiminen hankkeiden kautta on ollut keskinkertaista mutta silti merkittävää. Vaikutusta osoittavien vastausprosenttien ollessa heikoimmillaankin 40 prosentin luokkaa.

Kysymys 10. (lomakkeessa kysymys 17.) Hankkeen jälkeen olen huomannut, että...

kuvio 11. Henkilökohtainen oppiminen hankkeen kautta.

Kysymys on selkeä valittu / valittu tyyppinen kysymys ja taulukoissa on esitetty prosentit niistä vastaajista, jotka ovat valinneet kohdan.

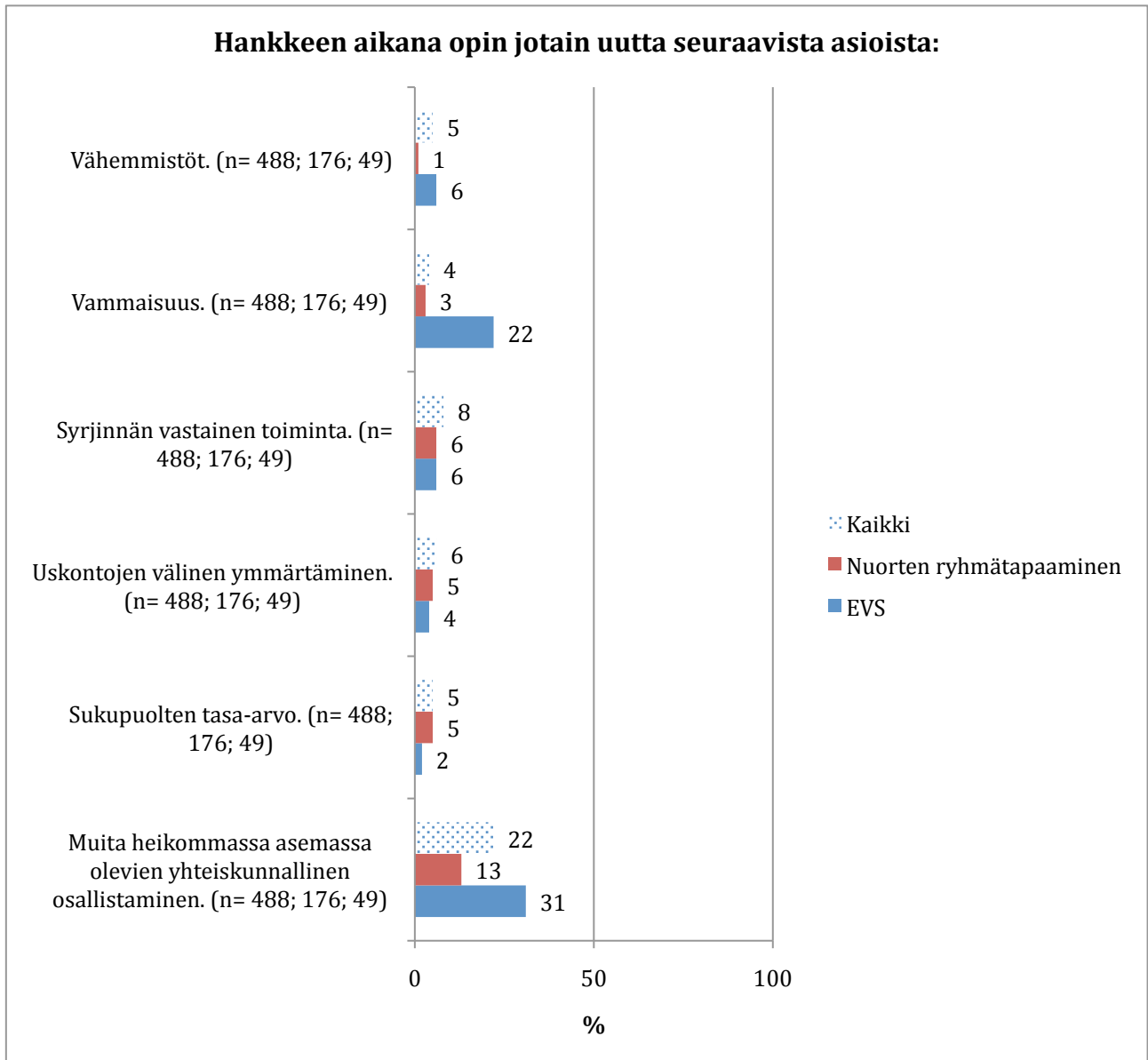
Kysymys koskee niin ikään koulun ulkopuolista oppimista, joka on varsin laaja-alainen teema Youth in Action –ohjelmassa kuin osaltaan myös tässä tutkimuksessa. Vaikka noin 90 prosenttia vastaajista koki hankkeen aikana kehittyneen ihmisenä vain 33 prosenttia kaikista vastaajista sanoo oppineen paljon itsestään. EVS-ryhmässä itsestään ovat oppineet 55 prosenttia ja ryhmätapaamisissa 38 prosenttia. Näin ollen EVS -vapaaehtoispalvelu on kehittänyt nuoria parhaiten itsestä oppimisen kohdalla. Huomionarvoista on se, että ihmisenä kehittyminen ja itsestä oppiminen ovat olleet vaikutuksiltaan varsin erilaisia. Ei siis voi olettaa että ihmisenä kehittyminen ja itsestä oppiminen korreloisivat keskenään vaikka kyseessä onkin hieman samankaltaiset käsitteet.

Jostain syystä myös hankkeiden vaikutus ristiriitatilanteiden käsittelyn hallintaan on tässä kysymyksessä hyvin pientä kun se aiemmin käsitellyssä 11_6 kysymyksessä oli huomattavasti suurempaa. Toki kysymykset ovat muotoiltu eri tavalla ja ensimmäisessä (11_6) puhutaan yhteisymmärryksen löytämisestä ja toisessa ristiriitatilanteiden käsittelystä; merkitykseltään kysymykset ovat kuitenkin paljon samankaltaiset. Myös hankkeiden vaikutukset muiden ihmisten tunteiden ymmärtämiseen ovat varsin pienet. Tämän tyylliset psykologiset tai sosiaalipsykologiset vaikutukset näyttävät ainakin tämän kysymykset 17 kohdalla verrattain pieniltä verrattuna esimerkiksi muiden kysymysten oppimiseen liittyviin kysymyksiin. Myöskin vaikutus suhteessa omatoimisuuteen ja omien ajatusten ilmaisuun ja tunteiden ilmaisuun on verrattain pientä, noin kahdenkymmenen prosentin luokkaa ja EVS -vapaaehtoispalvelun kohdalla jopa matalampaa liittyen ajatusten ja tunteiden ilmaisuun.

Kyky toimia paremmin uusissa tilanteissa on vahvistunut sen sijaan enemmän. Nuorten ryhmätapaamisissa on opittu uusissa tilanteissa toimimisesta jonkin verran enemmän kuin kaikissa hankkeissa yhteensä tai EVS -vapaaehtoispalvelussa. Myös itseluottamus on hankkeiden ansiosta kasvanut noin 40 prosentin osalta mutta voisi olettaa että hankkeilla olisi ollut suurempikin merkitys itseluottamuksen paranemiseen. Vieraiden kielten käytön kohdalla itseluottamus on noussut aiemmin analysoitujen kysymysten perusteella huomattavasti enemmän kuin itseluottamus yleisesti.

7.4.2 Syrjinnän vastustaminen

Kysymys 11. (lomakkeessa Kysymys 10.) Hankkeen aikana opin jotain uutta seuraavista asioista.

kuvio 12. Oppiminen syrjinnän vastaisuuteen liittyvistä teemoista.

Kysymys on selkeä valittu / ei valittu tyyppinen. Taulukossa on esitetty kysymykseen myönteisesti vastanneiden osuus.

Youth in Action –ohjelman ja sen hankkeiden vaikutus syrjinnän vastustamiseen liittyviin teemoihin on ollut hyvin pientä. Tässä asiassa ohjelman ei voida sanoa missään nimessä onnistuneet ja jatkossa tulisikin kiinnittää enemmän huomiota syrjintää vastustavien teemojen esiin tuomiseen hankkeiden yhteydessä, jotta myös tässä ohjelman tavoitteessa voidaan saada aikaan merkittävämpiä tuloksia. Yleisesti ottaen hankekohtaiset erot ryhmätapaamisten ja EVS - vapaaehtoispalvelun välillä eivät näissä kohdissa ole kovinkaan merkittäviä, paitsi vammaisuus teeman kohdalla, jossa vaikutus EVS-hankeissa on ollut huomattavasti suurempaa kuin

ryhmätapaamisissa ja kaikissa hankkeissa keskimäärin. Myös teemassa ”muita heikommassa asemassa olevien yhteiskunnallinen tukeminen” EVS –vapaaehtoispalvelu on onnistunut vaikuttamaan huomattavasti ryhmätapaamisia enemmän. Tämä johtunee siitä että osa EVS-hankkeiden työtehtävistä saattaa olla esimerkiksi järjestöissä, jotka keskittyvät juuri syrjinnän vastaiseen tai johonkin siihen läheisesti liittyvään toimintaan.

8. Johtopäätökset ja pohdinta

8.1 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen oli tarkoitus selvittää miten Youth in Action –ohjelma on vaikuttanut ohjelman hankkeisiin osallistuneisiin nuoriin suhteessa ohjelman tavoitteisiin, prioriteetteihin ja piirteisiin. Lisäksi tarkoitus oli selvittää ohjelman yleistä toimivuutta ja erityisesti sen keskeisimpien tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden toteutumista. Aineistona käytettiin Youth in Action -ohjelman tutkimuslähtöistä seurantaan kerättyä kyselyaineistoa, johon on vastannut Suomessa 488 ohjelmaan osallistunutta nuorta. Ohjelmaa on aiemmin tutkittu lähinnä CIMO:n toimeenpanemien arviointien ja väliarviointien yhteydessä sekä muutamissa aiemmissa opinnäytetöissä.

Tämän tutkimuksen avulla on saatu tietoa siitä, miten Youth in Action -ohjelman tavoitteet, prioriteetit ja piirteet ovat toteutuneet ja miten ohjelma on onnistunut vaikuttamaan nuoriin. Tulokset antavat vastauksia tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden toteutumisesta ja antaa näin myös mahdollisuuden hyödyntää tutkimusta ohjelman kehittämisessä ja suunnittelussa koko Euroopan tasolla kuin myös Suomessa, jonka osallistujiin tämä tutkimus on erityisesti kohdennettu.

Tutkimus on kartoitus Youth in Action -ohjelmasta ja suuresta vastausten määrästä ja laaja-alaisesta kysymyslomakkeesta johtuen tutkimuksen laajuutta on jouduttu rajaamaan gradututkimuksen mittasuhteita silmällä pitäen. Näin ollen samallakin tutkimus aineistolla voisi toteuttaa jatkotutkimusta aiheesta, jonka tutkimus mahdollistaa osaltaan Youth in Action -ohjelman kehittämisen ja eurooppalaisen nuorisopolitiikan arvioinnin.

Tutkimustuloksia ja analyysia tarkastelemalla voidaan tiivistäen todeta, että Youth in Action -ohjelma on onnistunut vaikuttamaan nuoriin tiettyjen tavoitteiden, prioriteettien ja keskeisten

piirteiden osalta merkittävästi. Toisissa painopisteissä vaikutus on ollut erittäin suurta ja toisissa heikompaa mutta niissäkin kuitenkin jossain määrin merkittävää. Ohjelman voi siis sanoa onnistuneen moneltakin osin mutta myös parannettavaa löytyy. Ohjelman voi sanoa myös pääpiirteissään tarjonneen vastinetta Lissabonin strategian ja Euroopan nuorisosopimuksen tavoitteille, joissa nuorille halutaan nuorisopolitiikan kautta taata mahdollisuudet uusien kykyjen hankkimiseen ja mahdollistaa koulun ulkopuolinen oppiminen. Tiettyihin tavoitteisiin ja prioriteetteihin tulisi panostaa vielä enemmän, jotta vaikutus ja oppiminen olisi merkittävää kaikkien tavoitteiden, prioriteettien ja piirteiden osalta.

Vaikka tutkimustuloksia onkin jo analysoitu kohta kohdalta käyn tässä vielä läpi keskeisimpiä tutkimukseni avulla saatuja tuloksia. Hankkeisiin osallistuminen on lisännyt merkittävästi nuorten halua ja kokemaansa taitoa toimia yhteiskunnan tai tietyn yhteisön parhaaksi kaikkien vastaaja ryhmien kohdalla (lomakkeen kysymys 11., kuvio 1.). Noin 80 prosentilla vastaajista kokemus on ollut myönteinen suhteessa siihen, että kokee voivansa toimia yhteiskunnan tai yhteisön parhaaksi. Ohjelman vaikutus nuorten kokemaan poliittisen tai yhteiskunnallisen aktiivisuuden kasvuun sen sijaan on jäänyt heikommalle tasolle; noin 30 prosenttia kokee osallistumisella olleen vaikutusta tähän osa-alueeseen (lomakkeen kysymys 12., kuvio 2.).

Suvaitsevaisuuden voidaan sanoa kasvaneen ainakin jossain määrin ohjelmaan osallistujien keskuudessa. 35-55 prosenttia vastaajaryhmästä riippuen kokee hankkeeseen osallistuttuaan halua toimia syrjintää, suvaitsemattomuutta tai rasismia vastaan enemmän kuin ennen (lomakkeen kysymys 12, kuvio 4). Syrjinnän vastaisesta toiminnasta oppiminen, eräs ohjelman painopisteistä sekin, on jäänyt varsin heikolle tasolle; alle 10 prosenttia vastaajista kokee oppineensa jotain liittyen tähän osa-alueeseen (lomakkeen kysymys 10, kuvio 3.). Erityisen pieneksi, alle 10 prosenttia, vaikutus on jäänyt oppimisessa liittyen vähemmistöihin, syrjinnän vastaiseen toimintaan, uskontojen väliseen ymmärrykseen ja sukupuolten väliseen tasa-arvoon. Nuorisopolitiikasta ylipäätään on kokenut oppineensa vain hieman yli viidennes vastaajista (lomakkeen kysymys 10., kuvio 5.). Tämä on verrattain heikko tulos koska nuorisopolitiikasta oppiminen on eräs tavoitteista.

Nuorten kielitaidon kehittymisen ja siihen liittyvän itseluottamuksen kannalta ohjelma ja siihen osallistuminen on onnistunut erinomaisesti. Nuorten kokemus siitä kuinka he tekevät itsensä ymmärretyksi vieraalla kielellä on parantunut lähes 90 prosenttisesti vastaajien keskuudessa (lomakkeen kysymys 11.), eikä eri vastaajaryhmissä ole merkittäviä eroja. Vajaan 90 prosentin

luokkaa on myös nuorten kokema myönteinen vaikutus vieraiden kielten opiskelumotivaatioon. Kielelliseen kehitykseen liittyen ohjelma on siis päässyt erinomaiseen tulokseen ja koulun ulkopuolinen oppiminen kieltenopiskelussa näyttääkin olevan merkittävässä asemassa, eikä tässä vähäisintä roolia näyttele muihin kuin suomenkielisiin nuoriin tutustumisen hankkeiden kautta. Oppiminen liittyen Eurooppaan (lomakkeen kysymys 10., kuvio 7., sekä lomakkeen kysymys 12., kuvio 8.) sekä kiinnostuksen kasvu eurooppalaisia asioita kohtaan on ollut kohtalaista mutta kielten oppimista merkittävästi heikompaa, noin 50 prosentin luokkaa. Muiden kulttuurien kunnioittamisen tärkeys on lisääntynyt noin kahdella kolmesta vastaajasta, mikä on mielestäni kohtuullisen hyvä tulos tämän ohjelman tavoitteiden kannalta merkittävänkin osa-alueen kannalta.

Koulun ulkopuolinen oppiminen on niin ikään merkittävä osa-alue, johon Youth in Action -ohjelman hankkeissa tähdätään. Olenkin valinnut 15-20 kysymystä, jotka mittaavat koulun ulkopuolista oppimista ja vastauksen ovat pääosin positiivisia (yli 50 prosentin vaikutus) mutta myös heikkoja vaikutuksia on havaittavissa osassa kysymyksiä.

Vieraiden kielten oppimiseen ja puhumiseen liittyvän koulun ulkopuolisen oppimisen kannalta tulokset ovat erinomaisia. Myös muuhun kun vieraaseen kieleen liittyvät kommunikaatio taidot ovat parantuneet mikä voi olla myös merkki siitä että perinteisessä koulussa tapahtuvassa oppimisessa tällaiset taidot saattavat jäädä tämänkaltaista kansainvälisyys painotteista koulunulkopuolista oppimista vähemmälle. Toisaalta omien ajatuksien ja tunteiden ilmaisuun liittyvää kehitystä tai oppimista ei hankkeiden seurauksena ole juurikaan tapahtunut. Myös ristiriitatilanteiden käsittelyyn ja muiden ihmisten tunteiden ymmärtämiseen liittyvä oppiminen on jäänyt varsin pieneksi hankkeiden ansiosta tai niiden seurauksena.

Suvaitsevaisuus ja muista kulttuureista oppiminen ja niiden ymmärtäminen ovat keskeisessä asemassa kun tarkastellaan Youth in Action -ohjelman tavoitteita mutta suvaitsevaisuuteen liittyä oppiminen hankkeiden toimesta on ollut heikonlaista; pääosin vain noin 5:n tai ainakin pääosin alle 10 prosentin luokkaa. Vähemmistöistä, vammaisuudesta, syrjinnän vastaisesta toiminnasta, uskontojen välisestä ymmärtämisestä ja sukupuolten tasa-arvosta on hankkeiden toimesta opittu hyvin vähän. Nämä asiat vaativatkin erityishuomiota suunniteltaessa eurooppalaisen nuorisopoliittisen toiminnan jatkoa Youth in Actionin kaltaisten ohjelmien toimesta.

Kaikkien vastaajien, EVS vapaaehtoispalvelun ja nuorten ryhmätapaamisten välillä on havaittavissa jonkinlaisia eroja vastauksissa mutta monessa kohtaa erot ovat varsin pieniä, vain muutaman prosentin luokkaa.

Kun näitä ohjelman vaikutuksia nuoriin ja ohjelman prioriteettien, tavoitteiden ja piirteiden toteutumista summataan yhteen, näyttävät tulokset mielestäni hyviltä, joiltain kohdin jopa erinomaisilta mutta toisaalta tiettyjen kysymysten kohdalla vaikutukset nuoriin ovat jääneet pieniksi. Varmasti osaltaan näiden tutkimustulosten perusteella voidaan ohjelmaa jatkossa suunnitella ja toteuttaa siten että tiettyjen osa-alueiden painotusta lisätään mahdollisuuksien mukaan merkittävästi.

8.2 Pohdinta

Osana gradun loppukappaletta on myös hyvä paikka reflektoida omia kokemuksia gradun teosta ja tutkimuksen onnistumisesta. Kaiken kaikkiaan gradun teko on ollut osaltaan haastava mutta myös uutta opettava prosessi. Verrattuna kandidityöhön on gradussa joutunut hallitsemaan aiempaa suurempaa tekstikokonaisuutta kuin myös aiempaa huomattavasti laajempaa tutkimusaineistoa. Etenkin tilastotieteen asiat ovat aika ajoin aiheuttaneet haasteita koska sosiologian opinnoissa osaltaan hyödyllinen mutta opinnoissa varsin pienelle huomiolle jäävä tilastotiede on kiinteä osa gradun analyysia mutta vain yhden kurssin mittainen osa opintoja. Olen mielestäni kuitenkin pystynyt luomaan selkeän ja informatiivisen tilastokokonaisuuden taulukoineen ja siihen perustuvan kirjallisen analyysin vaikka tilastotieteen analyysimenetelmät olen jättänyt mahdollisimman perustasolle. Mielestäni on kuitenkin jossain määrin kohtuutonta vaatia laaja-alaista tilastotieteen osaamista graduvaiheessa koska se opinnoissa jää varsin pienelle huomiolle eikä ilman omatoimista kiinnostusta tai perehtymistä voi kovin laaja-alaiseen tilastotieteelliseen osaamiseen opintojen saatossa yltää.

Tutkimus antaa tutkimusaineiston tilastollisen analyysin kautta sinänsä selkeitä tutkimustuloksia, joita olen pyrkinyt mahdollisimman monipuolisesti analysoimaan. Taulukot ja analyysi antavat selkeitä tutkimustuloksia ja tietoa siitä miten nuoret ovat kyselyyn vastanneet ja millaisia tuloksia vastausten dataa analysoimalla on saatu.

Gradu on mielestäni ollut moninainen oppimisprosessi, jossa on kohdannut haasteita monelta suunnalta eritapaan kuin varsinaisissa opinnoissa, joissa kukin kurssi on pääsääntöisesti

rakentunut selkeämmin yhden tai useamman samansuuntaisen teeman ympärille. Pidän graduprosessia sinänsä onnistuneena että olen pystynyt vastaamaan tiettyihin hakemiini kysymyksiin liittyen Youth in Action -ohjelmaan. Tilastotieteellinen analyysi perustuu sinänsä perustavanlaatuisen tilastotieteeseen taulukoineen, prosentteineen ja ristiintaulukoiteineen. Kun kyseessä on sosiologian eikä tilastotieteen gradu on mielestäni tekemäni tilastot riittäviä mittareita rakentamalleni analyysille.

Gradussa olisi myös suositeltavaa ainakin jossain määrin olla yhteyksiä aikaisempaan tutkimukseen kuin myös antaa joitain ideoita jatkotutkimukselle. Aiheeseen viittaava nuorisotutkimusta onkin saatavilla runsaasti mutta läheisesti aiheeseen liittyviä tutkimuksia ovat lähinnä Tapio Kuuren aiemmat raportit ja selvitykset Youth in Actionista, joihin olen viitannut aiemman tutkimuksen esittelyssä. Kuuren raportteja ja Saara Hartikaisen gradua lukuun ottamatta kyseessä on kuitenkin yksittäinen tutkimus Youth in Action -ohjelman toimivuudesta ja vaikutuksista jollaisia ei ole ainakaan Suomesta vastaavia saatavilla. Youth in Action, nykyiseltä nimeltään Erasmus+ varmasti inspiroi myös jatkossa jonkinlaisiin selvityksiin ja mahdollisesti myös laajempiin tutkimuksiin. Mikäli ohjelman piirissä laaditaan jatkossa yhtä laajoja kyselyitä kuin mitä Lynne Chisholm ja hänen tutkimusryhmänsä on laatinut, olisi myös omaa tutkimustani mahdollisuus laajentaa ja päivittää ja samalla tuottaa materiaalia joka voisi tarjota vertailupohjaa tämän tutkimuksen analyysille ja johtopäätöksille. Kyseessä on kuitenkin laaja-alainen osallistujapohja ja se vaatii Opetushallituksen kaltaista toimijaa toteuttamaan ja koordinoimaan tutkimustoimintaa aiheesta, johon mahdollisesti myös muut graduntekijät voisivat jatkossa osallistua.

Kyseessä on sosiologian ja osaltaan myös yhteiskuntatutkimuksen lopputyö, jonka teema on vahvasti kietoutunut nuorisotutkimuksen ja nuorisopoliittisen tematiikan ympärille. Kyseessä on mielestäni myös monelta osin hallinnollinen tai siihen viittaava tutkimus koska tutkimuskysymykset ja analyysi on laadittu Youth in Action -ohjelman nuorisopoliittisten teemojen, prioriteettien, tavoitteiden ja piirteiden mukaan. Tutkimuksen teema on sinänsä yhteiskunnallinen ja sosiologinen mutta tyyli jossain määrin virkamiesmäinen tai hallinnollinen liittyen kuitenkin läheisesti sosiologian teemoihin. Tällä tarkoitan sitä että tutkimus pyrkii vastaamaan Youth in Action -ohjelman määrittämiin kysymyksiin, ei niinkään johonkin laajempaan yhteiskunnalliseen kysymykseen. Toisaalta tämänkin voi sanoa mielestäni olevan sosiologiaa, tarkastellaanhan analyysissä ohjelman vaikutuksia nuorten käyttäytymiseen ja mielipiteisiin liittyen tiettyihin yhteiskunnallisesti ja nuorisopoliittisesti merkittäviin teemoihin.

Lähdeluettelo:

Aaltonen, Ojanen, Vihunen & Vilén (1999) Nuoren aika. WSOY, Helsinki.

Aaltola & Valli (2001) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1 –Metodin valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. PS-Kustannus, Jyväskylä.

Alkula, Tapani, Pöntinen, Seppo & Ylöstalo, Pekka (2002) Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. WSOY, Helsinki.

Allianssi (2009) Kansainvälisen nuorisopolitiikan käsikirja. Allianssi, Helsinki.

Aro, Laura (2002) Jargon. Kulttuuriantropologian englanti-suomi oppisanasto. Kampuskustannus, Jyväskylä.

Aurelie, Mary (2012) The Illusion of the Prolongation of Youth –Transition to Adulthood among Finnish and French Female University Students. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 130. Tampere University Press, Tampere.

Autio, Eräranta & Myllyniemi (2008) Polarisoituva nuoruus? –Nuorten elinolot –vuosikirja 2008. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 84, Helsinki.

Beck, Ulrich (1992) Risk Society –Towards a New Modernity. Sage Publications, London.

Brannen, Julia & Lewis, Susan & Nilsen, Ann & Smithson, Janet (toim.) (2002) Young Europeans, Work and Family. Futures in Transition. Routledge, London.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1998) Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino, Tampere.

Euroopan komission Koulutuksen ja Kulttuurin PO (2008) Youth in Action –ohjelmaopas. CIMO, Helsinki.

Euroopan komission valkoinen kirja (2001) EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet. Euroopan yhteisöjen komissio, Bryssel.

Hartikainen, Saara (2010) Comment créer de jeunes européens? La construction et le développement du discours de la politique de jeunesse européenne; comparaison de discours en Finlande et France. Tampereen yliopisto, Ranskan kielen pro-gradu, Tampere.

Heikkilä, Tarja (1998) Tilastollinen tutkimus. Edita, Helsinki.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula (1997) Tutki ja kirjoita. Tammi, Helsinki.

Hoikkala, Tommi (1993) Katoaako kasvatus, himmeneekö aikuisuus? Aikuistumisen puhe ja kulttuurimallit. Gaudeamus, Helsinki.

Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) (2007) Nuorisotyötä on tehtävä: menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusseura, Helsinki.

Jokinen, Kimmo & Saaristo, Kimmo (2000) Suomalainen yhteiskunta. WSOY, Helsinki.

Jones, Gill (2009) Youth. Polity Press, Cambridge.

Koskinen, Keijo (toim.) (1999) Sosiologisia karttalehtiä. Vastapaino, Tampere.

Kuure, Tapio (2004) EU:n nuoriso-ohjelma Suomessa vaikutusarviointi. Opetusministeriö, Helsinki.

Kuure, Tapio (2008) EU:n nuoriso-ohjelma 2000-2006, Suomen loppuraportti, Opetusministeriön julkaisuja, Helsinki.

Kuure, Tapio (2010) Julkaisematon raportti Opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoyksikölle.

Mary, Aurélie (2012) The Illusion of the Prolongation of the Youth –Transition to Adulthood among Finnish and French Female University Students. Tampere University Press, Tampere.

Minkkilä, Kirsi (2002) Nuorten käsityksiä eurooppalaisuudesta ja Euroopan Unionin kansalaisuudesta. Kasvatustieteen pro-gradu työ. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden laitos, Jyväskylä.

Nummenmaa, Lauri (2004) Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät. Tammi, Helsinki.

Paajanen, Seppo & Juntto, Anneli & Sauli, Hannele (toim.) (1998) Faktajuttu, tilastollisen sosiaalitutkimuksen käytännöt. Vastapaino, Tampere.

Puuronen, Vesa (1997) Johdatus Nuorisotutkimukseen. Vastapaino, Tampere.

Puuronen, Vesa (2006) Nuorisotutkimus. Vastapaino, Tampere.

Ruonavaara, Hannu (1999) Yhteiskunnan rakenteet ja rakenne muutokset teoksessa Koskinen Keijo (1999) Sosiologisia karttalehtiä. Vastapaino, Tampere.

Silvennoinen, Heikki (2002) Koulutus marginalisaation hallintana. Gaudeamus, Helsinki.

Sulkunen, Pekka (1999) Johdatus sosiologiaan –Käsitteitä ja näkökulmia. WSOY, Helsinki.

Vehkalahti, Kaisa & Suurpää, Leena (toim.) (2014) Nuoruuden sukupolvet. Monitieteisiä näkökulmia nuoruuteen eilen ja tänään. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura. 2014, Helsinki.

Internet:

Chisholm, Lynne (1998) European Commission & NOVA –Norsk Institutt för forskning om oppvekst, velferd og aldring. Oslo. 14-15 toukokuuta. [www. European-citizenship.org/wp-content/uploads/research_2_pdf](http://www.European-citizenship.org/wp-content/uploads/research_2_pdf), luettu 9.3.2014.

Eurobarometri, helmikuu-kesäkuu (1997),
<http://europa.eu.int/en/comm/dg10/incom/epo/eb.html>, luettu 29.4.2010.

FSD –Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Menetelmätietovaranto MOTV: Ristiintaulukointi.
www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/ristiintaulukointi/ristiintaulukointi.html, luettu 23.5.2014.

FSD –Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Menetelmätietovaranto MOTV: Ristiintaulukon riippumattomuustesti (Pearsonin x²-testi).

www.fsd.uta.fi/menetelmäopetus/ristiintaulukointi/khii2.html, luettu 26.5.2014.

Hiltunen, Leena (Graduryhmä 18.2.2009), Validiteetti ja Reliabiliteetti, Jyväskylän yliopisto.

www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti_handout.pdf (luettu 27.4.2017)

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos THL, Lastensuojelun käsikirja.

<https://www.thl.fi/web/lastensuojelun-kasikirja>, luettu 17.5.2017

YK:n lapsen oikeuksien sopimus (LOS), <https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan>, luettu 17.5.2017

Liite 1.

Youth in Action –ohjelman tutkimuslähtöinen seuranta

Tämä kysely on osa EU:n nuorisotoimintaohjelman Youth in Actionin tutkimuslähtöistä analysointia ja seuranta. Tutkimuksen toteuttaa Innsbruckin yliopiston kasvatustieteiden laitos yhdessä tutkimuskumppaneiden kanssa yhdeksästä muusta Euroopan maasta. Tämän kyselyn tulosten tarkoitus on auttaa kehittämään Youth in Action –ohjelmaa. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 20-30 minuuttia. Vastauksesi käsitellään luottamuksellisina ja nimettömänä. Ole hyvä ja ota huomioon, että kysely on suunniteltu kattamaan Youth in Action –ohjelman laaja kirjo hanketyyppejä. Joissakin kysymyksissä pyydetään tietoja, jotka saattavat löytyä hankehakemuksestasi tai raportistasi. Nimettömyyden varmistamiseksi, meidän täytyy kysyä tiedot myös tässä kyselyssä.

Paljon kiitoksia ajastasi ja tuestasi.

Tämän kyselyn toteuttavat yhteistyössä Innsbruckin yliopiston kasvatustieteiden laitos ja Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO (Suomi-Finland).

Copyright Lynne Chisholm, Innsbruckin yliopisto, kasvatustieteiden laitos. Kaikki oikeudet varattu.

Tutkimuksen analyysissä käytetyt survey-kysymykset esitettynä alkuperäisen tutkimuslomakkeen mukaisesti:

1.Hanke johon osallistuin oli...

Nuorten ryhmätapaaminen (Alaohjelma 1.1 tai 3.1)

Nuorisoaloite (Alaohjelma 1.2)

Nuorten demokratiahanke (Alaohjelma 1.3)

Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu –yksilökohtainen vapaaehtoispalvelu (alaohjelma 2)

Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu –ryhmäkohtainen vapaaehtoispalvelu (alaohjelma 2)

Koulutushanke (Alaohjelma 4.3 tai 3.1)

Verkostoitumishanke (Alaohjelma 4.3 tai 3.1)

TCP-koulutus (Kansallisten toimistojen koulutus ja yhteistyöhanke)

Nuorten ja nuorisopolitiikasta vastaavien välinen tapaaminen (Alaohjelma 5.1)

En tiedä tai en muista

6. Nyt kun hanke on päättynyt

Vastausvaihtoehdot: Ehdottomasti / Jossain määrin / Ei tai en erityisesti / En tai ei lainkaan

Suosittelisin vastaavanlaiseen hankkeeseen osallistumista muillekin.

Suosittelisin muille vastaavanlaisen hankkeen aloittamista itse.

Minulla oli mahdollisuus tuoda esiin omia näkemyksiäni ja ideoitani hankkeen kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Tunsin olevani tiiviisti mukana hankkeessa.

Aion tulevaisuudessa osallistua samanlaiseen hankkeeseen.

Osallistuminen hankkeeseen oli minulle kaiken kaikkiaan rikastuttava kokemus.

Olen jo suositellut osallistumista samankaltaiseen hankkeeseen.

Kaiken kaikkiaan odotukseni hankkeesta toteutuivat.

7. Hankkeeseen osallistumisesta aiheutuneiden kulujen (osallistumismaksu, matkakulut, asuminen, muut kulut) maksaminen oli...

Helppoa

Vaikeaa

Tarpeetonta, minun ei tarvinnut maksaa mistään

10. Hankkeen aikana opin jotain uutta seuraavista asioista:

Eurooppa

Muita heikommassa asemassa olevien yhteiskunnallinen osallistaminen

Taide ja kulttuuri

Romaniyhteisöt

Terveys

Sukupuolten tasa-arvo

Kaupungin/maaseudun kehittäminen

Uskontojen välinen ymmärtäminen

Oppiminen urheilun, liikunnan ja ulkoilun kautta
Syrjinnän vastainen toiminta
Nuorisopolitiikka
Vammaisuus
Tiedotusvälineet ja viestintä
Vähemmistöt
Ympäristö
Muut asiat

11. Hankkeeseen osallistumisen ansiosta osaan nyt paremmin...

- ...esittää mielipiteeni keskusteluissa vakuuttavasti.
- ...keskustella vierasta kieltä puhuvien ihmisten kanssa.
- ...toimia ryhmässä.
- ...tuottaa joukkotiedotusmateriaalia
- ...kehittää hyviä ideoita ja toteuttaa ne.
- ...päästä yhteisymmärrykseen tilanteissa, joissa on useita eriäviä näkökantoja.
- ...tehdä jotain yhteisön tai yhteiskunnan parhaaksi.
- ...ajatella loogisesti ja vetää johtopäätöksiä.
- ...käyttää uusia joukkotiedotusvälineitä (tietokone, internet) esimerkiksi tiedonhankintaan tai viestintään.
- ...tunnistaa henkilökohtaisia tai ammatillisia mahdollisuuksia.
- ...oppia ja nauttia oppimisesta.
- ...ymmärtää vaikeita tekstejä ja ilmauksia.
- ...analysoida joukkotiedotusvälineitä kriittisesti.
- ...keskustella poliittisista aiheista vakavasti.
- ...arvostaa erilaisia taide- ja kulttuurimuotoja.
- ...tehdä itseni ymmärretyksi vieraalla kielellä.
- ...käyttää tietokonetta, internetiä ja matkapuhelinta vastuuntuntoisesti.
- ...suunnitella rahankäyttöäni ja käytän rahaa käytettävissä olevien varojeni mukaisesti.
- ...ilmaista itseäni luovasti tai taiteellisesti.
- ...tulla toimeen erilaisista kulttuuritaustoista tulevien ihmisten kanssa.

12. Millainen vaikutus hankkeella oli sinuun?

Enemmän kuin ennen / Yhtä paljon kuin ennen / Vähemmän kuin ennen

Olen yhteiskunnallisesti ja/tai poliittisesti aktiivinen...

Olen kiinnostunut Eurooppaa koskevista asioista...

Haluan toimia aktiivisesti syrjintää, suvaitsemattomuutta, muukalaispelkoja ja rasismia vastaan...

Tuen heikommassa asemassa olevia...

13. Oliko hankkeella muunlaisia vaikutuksia sinuun?

Ehdottomasti / Jossain määrin / En tai ei erityisesti / En tai ei lainkaan

Minulla on nyt enemmän itseluottamusta liikkua itsenäisesti muissa maissa (esim. matkustaa, opiskella, mennä työharjoitteluun, työskennellä jne.).

Minulla on enemmän tietoa eurooppalaisista arvoista (esim. ihmisoikeudet, demokratia, rauha, suvaitsevaisuus, sukupuolten tasa-arvo).

Tutustuin muista maista tuleviin ihmisiin, joihin pidän edelleen yhteyttä.

Hankkeen ansiosta opin, että yhteiskunnassamme on muita heikommassa asemassa olevia ihmisiä.

Olen luonut urakehitykseni kannalta hyödyllisiä kontakteja muissa maissa asuvien ihmisten kanssa.

Hankkeen ansiosta olen avoimempi Euroopan monikulttuurisuudelle.

Olen nyt valmiimpi olemaan yhteiskunnallisesti tai poliittisesti aktiivinen.

Tunnen itseni nyt eurooppalaisemmaksi kuin ennen.

Olen luonut kontakteja muissa maissa asuvien ihmisten kanssa, jotka ovat hyödyllisiä yhteiskunnallisen ja poliittisen osallistumiseni kannalta.

Olen kehittynyt ihmisenä hankkeen aikana.

14. Oliko projektikokemuksella vielä muitakin vaikutuksia sinuun?

Ehdottomasti / Jossain määrin / En tai ei erityisesti / en tai ei lainkaan

Minulla on selkeämpi kuva jatkokoulutuksestani.

Minulla on selkeämpi kuva uratoiveistani ja -tavoitteistani.

Aion hankkia jatkokoulutusta.

Haluan nyt todella kehittää vieraiden kielten taitojani.

Aion nyt todella mennä ulkomaille opiskelemaan, töihin, työharjoitteluun tai asumaan.

Työmahdollisuuteni ovat mielestäni nyt paremmat.

15. Hankkeeseen osallistumisen ansiosta käsitykseni Euroopan unionista...

...parantui

...ei muuttunut

...huonontui

16. Hankkeeseen osallistumisen myötä seuraavista asioista on tullut minulle...

Tärkeämpää / Vähemmän tärkeämpää / Ei muutosta

Lain kunnioittaminen

Ihmisen elämän kunnioittaminen

Ihmisoikeudet

Yksilön vapaus

Demokratia

Rauha

Tasa-arvo

Solidaarisuus, muiden tukeminen

Suvaitsevaisuus

Uskonto

Itseni toteuttaminen

Muiden kulttuurien kunnioittaminen

17. Hankkeen jälkeen olen huomannut...

...että suoraan sanottuna hankkeella ei ollut mitään erityistä vaikutusta minuun.

...että minulla on enemmän itseluottamusta.

...että osaan nyt ilmaista ajatuksiani ja tunteitani paremmin.

...että olen nyt omatoimisempi.

...että osaan nyt toimia paremmin uusissa tilanteissa.

...että osaan nyt paremmin ymmärtää muiden tunteita.

...että osaan käsitellä ristitiitilanteita paremmin.

...että opin paljon itsestäni.

26. Olen:

Mies

Nainen

27. Syntymävuoteni on...

29. Ammatti: Kun osallistuin hankkeeseen, olin pääasiassa... (EVS-vapaaehtoinen huom., kerro tilanteesi ennen kuin lähdit ulkomaille hankkeen kautta.)

täysiaikaisessa työssä

osa-aikaisessa työssä

itsenäinen yrittäjä

työtön

vapaaehtoinen

en ollut palkallisessa työssä (esim. koulutuksessa, hoidin lapsia, sukulaisia, kotia jne.)

muu

31. Valitse korkein koulutusasteesi:

Peruskoulun ala-aste

Peruskoulun ylä-aste

Oppisopimuskoulutus

Ylioppilas, ammatillinen perustutkinto

Erikoisammattitutkinto

Korkea-asteen tutkinto

37. Kuulutko johonkin kulttuuri-, etniseen, uskonnolliseen tai kielivähemmistöön asuinmaassasi?

Kyllä

Ei

37.a Ole hyvä ja tarkenna:

Kuulun vähemmistöön, joka on aina asunut tässä maassa (alkuperäiskansa).

Kuulun etniseen tai kulttuurivähemmistöön.

Kuulun uskonnolliseen vähemmistöön.

Kuulun kielivähemmistöön.

Olen maahanmuuttaja (ensimmäisen sukupolven maahanmuuttaja –synnyin toisessa maassa).

Minulla on maahanmuuttajatausta (toisen tai kolmannen sukupolven maahanmuuttaja – vanhempani tai isovanhempani syntyivät toisessa maassa).

Muu vähemmistö.